

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.
Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: Rubinek Gyula az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Buday Barna.

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 6.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEL.

Sörárpavásár Pozsonyban.

A nyugatmagyarországi vármegyék gazdasági egyesületei a földművelésügyi miniszter és az OMGE. támogatásával *folyó évi augusztus hó 22-én Pozsonyban* a Bellevue termeiben d. e. 10 órától esti 6 óráig tartják meg IV. országos nagy sörárpavásárjukat, melyre a múlt évit is meghaladó nagy készletek felhozatala várható és melyen — amint az a bejelentésekből kitűnik — a legtekintélyesebb bel- és külföldi sörárpavásárló cégek, sörgyárosok nagyszámban lesznek képviselve. Bejelentési ivateket és bármilyen irányú felvilágosítást készségesen ad a vásárigazgatóság Pozsony (Vármegyeház).

Sörárpavásár Miskolcson.

Az OMGE. a Borsodvármegyei Gazdasági Egyesület, a miskolczi kereskedelmi és iparkamara, a szomszédos vármegyei gazdasági egyesületek és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével karöltve Miskolcson *folyó évi augusztus hó 24-én* rendezi a XII-ik országos sörárpavásárt.

A vásárra csak kicsépeelt kész áru jelenthető be. Asztagokban, keresztekben levő csépeletlen árpa eladásra nem jelenthető be.

A vásáron résztvenni óhajtó eladó árpájából legkésőbb augusztus 22-ig faj és minőség szerint mintául 5 kilogrammot tartozik a vásárbizottság címére Miskolcz, Szécsényi-u. 49. beküldeni. Ezen mennyiségen kívül az esetben, ha az eladással a Magyar Mezőgazdák Szövetkezte bizatik meg, ugyanazon mintából a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének címére (Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám) is 4 kilogrammot beküldeni.

A vásárbizottság a termelőknek bejelentési ivateket küld, melyeket a vásáron résztvevő termelő az adatok pontos megjelölésével a vásárbizottságnak s amennyiben az eladással a Magyar Mezőgazdák Szövetkezte bizatik meg,

annak egy-egy példányban az árpamintával egyidejűleg beküldeni tartozik.

Bejelentési ivateket a vásárigazgatóságnál Miskolcson és az OMGE-nél is kaphatók. Bel- és külföldi kereskedelmi körökben a vásár iránt nagy az érdeklődés.

Nemzetközi motoros talajmívelő-gépverseny Mezőhegyesen.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a földművelésügyi minisztérium anyagi támogatásával *folyó évi augusztus havában* nemzetközi motoros talajmívelő-gépversenyt rendez Mezőhegyesen.

A verseny augusztus hó 9-én kezdődik s tart augusztus 22-ig. *Augusztus 20., 21. és 22-én a nyilvános bemutatások tartatnak meg.*

Gondoskodni fog a rendező-bizottság a verseny megtekintésére leránduló közönség elhelyezéséről. Miután Mezőhegyesen legfeljebb 50—60 vendég elszállásolása lehetséges a versenyen megjelenők túlnyomó része a közeli Aradon, Makón és Szegeden fog elszállásoltatni, amely irányokban naponta több gyorsmotor fog közlekedni. A versenyző gyárosok és személyzetük, valamint a bíráló-bizottság tagjai Mezőhegyesen lesznek elszállásolva.

A versenyen résztvenni szándékozók lakás iránti szükségletüket augusztus hó 15-ig a rendező-bizottságnál (Mezőhegyes) sziveskedjenek bejelenteni.

Budapest, 1909 július hó 15.

A rendező-bizottság.

Jelzalogkölcson-közvetítés.

Felhívjuk a gazdaközönség figyelmét arra, hogy az OMGE. üzemi osztályának működési terét újabban azzal bővítettük ki, hogy azon gazdák részére, akik birtokukra jelzalogos kölcsönöket óhajtanak felvenni, ha ez ügyben hozzánk fordulnak, erre a célra alkalmazott szakértőnk által ilyen kölcsönöket közvetítünk. *Igazgató.*

Szélesend.

Szép székesfővárosunk pártkörei és politikai klubjai konganak az ürességtől: a nagypolitika is nyaralni ment. Az országgyűlés és a kormány tagjai szanaszét üdülnek, a miniszteriumok ugyszólván kizárólag a folyóügyek elintézésére szorítkoznak s ha az ország dolga nem is pihenhet, a fennen lobogó pártszendélyek elültével a hadakozások helyén a csendes munka vette ismét át birodalmát. Valósággal a középkor treuga dei-je, az ököljog korszakának ideiglenes fegyverszünete éledt fel szemünk előtt, hogy egy éppen nyolczvanadik esztendőjébe lépő koronás aggastyán nyári pihenését pár hétig semmi se zavarja. És ugyan ki irigyelné ettől a számtalan emberi szenvedés megpróbáltatásán átesett galambösz uralkodótól a nyugalom ama perceit, amidőn az ischli park százados fáinak lombkoronái elrejtik őt a politika kandi szemé elől és kis időre, legalább részben, felmentik az uralkodással járó terhes gondok alól!

És amint a legelső magyar embernek gavalérosan biztosította a nemzet nyári pihenőjét, úgy siet azt kiélvezni szerte az országban, aki csak teheti. Ha nem is a pihenés, de a maga ügye-baja tart lekötve mindenkit s ha az erőgyűjtés, a társas szórakozás óráiban az ország dolga is szóba kerül, egyebet se hallunk, mint pusztá találgatást, jóvendőlgétést a jövő alakulás lehetőségeiről. Persze mindmegannyi légvár, mert hiszen hogy mit hoz majd a valóság, azt ma még a legilletékesebb tényezők is csak tervezgetik, számítgatják, de bizonyosat senki sem tudhat. Innen van, hogy sajtáságos ellentétben azzal a nagy izgalommal és feszültséggel, amely a nyár elején az egész országot

A MAGYAR

MEZŐGAZDÁK

SZÖVETKEZETE UTJÁN

V. KER., ALKOTMÁNY-UTCA 31.

•• LEGELŐNYÖSEBB A ••

GABONA

••••• ÉRTÉKESÍTÉSE. •••••

Takarmánycikkekre megbízható legmegfelelőbb beszerzési forrása.

lázban tartotta, most a mozgalmas hetek reakciója gyanánt tán még nagyobb a közömböség országserzte a politika iránt, mint máskor a "ánikula" idején. Egyszerűen belenyugodott mindenki abba, hogy őszig nem történik semmi, addig hát a szenvedélyeket is jégre tették a különféle politikai hitvallásoknak máskor oly lekes szövívői. Itt-ott felhangzik egy kis évődés, egy-egy vermesebb hazafiból ki-kitör az elfejtött honfibu vagy a nyilvánosságot kereső lelkesedés, de mindez a ig vet annyi hullámot, mint a tó sima tükreán a játszadozó gyermekek beledobta kavicsa és utána mihamar ismét beáll a teljes nyugalom, a politikai székcsend.

A városok gyáraiban, ipartelepein szorgalmasan kattognak a gépek, izzanak a kohók és ezernyi munkáskéz sűrű forog, szorgoskodik köröttük. Kinn a pusztán, a falvak határában is hajnali szürkétől napnyugtáig foly a munka a mindennapi kenyérért s míg a zakatoló, prűszkölő, bugó gép ontja az aczélos, piros buzaszemeket, az egész ország imádása arra kéri a magyarok Istenét, vajha minél gazdagabban fizetne a búzáért. A maga gondja, munkája gyümölcsének miként való értékesítése köti le iparos és gazda minden figyelmét, minden idejét. A kérdések kérdése, a gondok legnagyobbja lesz urrá az elméken, az foglal le magának minden percét, minden gondolatot, minden izomerőt, minden feszülő ideget: a mindennapi kenyér.

Hiszzen e körül forog az egész esztendő minden baja, gondja, küzdelem, de ilyenkor aratás-cséplés után, a mezei nagy munkaidőben háttérbe szorul a termés gondja mellett minden egyéb kérdés ebben az agrárországban, amelynek a boldogulása, jóléte attól függ, hogyan fizet a természet a gazda verejtékes munkájáért. Ilyenkor még az egyre közjogi vitákkal bibelődő magyarnak is a gazdasági kérdések felé fordul minden érdeklődése és a gazda előbb üli fel hírlapjában a tőzsdei árjegyzéseket, mintsem a vezető cikket, vagy máskor annyira kedvelt csemegéjét, a politikai apróságokat. Szinte szeretnénk ebből a gondolkodásból, ebből a gazdasági kérdések iránt való behatódóbb és a maga szűk világán túl az összefüggéseket is kutató érdeklődésből valamit eltenni őszre, hogy a politikai tusák felujulása után, az elvek csatájának hevében se veszítse el gazdaközönségünk érzékét és érdeklődését ama gazdasági kérdések iránt, amelyek őt legközelebről érintik s amelyeknek érdekében politikai befolyását, erejét latba vetnie nemcsak kívánatos, hanem szükséges is volna.

A politika berkeiben szellő se rezdül, levél se zörög. De ez a csend nem a békés megpihenés nyugalma, nem a jól végzett munka után érzett meglegedés kísérője, hanem a közeledő viharok előjele. Hogyan és miként lesz, senki sem tudja még, de annyi szinte bizonyos, hogy őszre hatalmas zivatar fog végigtombolni közéletünkön s csak az a kérdés, minő hatással. Pusztít-e majd vagy egészségesen megtisztítja a levegőt? Rombol-e vagy akadályok, törmelések eltakarításával építeni segít?

Éppen ezért ne ringasson álomba beennünket a jelenlegi szélsőcsend, hanem készüljünk el idejében a viharokra, amelyek akár jobbra, akár balra, minden valószínűség szerint nagy változásokat és eltolódásokat idéznek majd elő politikánk irányában. A magyar gazdatársadalom tagjai között van is, lesz is mindenféle irányzatnak híve és képviselője, a gazdák sorából minden, a mai államrend alapján álló párt-toboroz katonákat. És ez jól is van így, csak egyet ne feledjenek el gazdatársaink, mikor mandátumot adnak politikai bizalmuk letéteményesének: azt, hogy bármelyik pártban, akárminő politikai elvekkel is becsületes szöszölőket biztosítsanak a magyar mezőgazdaság jogosult törekvéseinek, valóban egyetemes, nemzeti jellegű érdekeinek.

Mert aki Magyarországon a mezőgazdaság ellen tör, árulója ez ország létérdekeinek. És örök szögyen volna, ha az a gazdaközönség, amely tulnyomó többségét alkotja a választópolgárságnak, szervezet és összetartás hiányában nem volna képes a parlamentben olyan politikát érvényre juttatni, amely érdekeinek megfelelő s az ország gazdasági fejlődésének is javára van.

Nincs is egyelőre szükség külön pártalakításra, csak ahhoz ragaszkodjék minden gazdatársadalmi szervezet, hogy az általunk hirdetett és meggyöződésünk szerint a haza javát szolgáló agrárprogram lényeges pontjai a jövő bármilyen politikai alakulásaiban megvalósuljanak, a többség és a kormány programjában helyet találjanak. Egy kis összetartással és jóakarattal ezt könnyen elérhetjük, csak lássa jóbarát és ellenünk szervezkedő ellenfél egyaránt, hogy *élünk és akarunk is élni*. Az erőteljes élő fát is megrázza, megtépdesi a vihar, de a zivatar elvonultával felüdültén zöldel tovább, míg a korhadó fatörzset, legyen bármilyen régi és terebélyes, ledönti a szélvész ereje. A korhadó tömeg, ha óriási is, porba hull; csak az összetartó erő, a lüktető élet érvényesül, diadalmaskodik.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabrieius Endre.

A Biharvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya folyó hó 8-án *Atarkovits* Antal elnökle alatt ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy sűrűsően felir a kormányhoz, hogy a vármegye területén létesítendő *ujabb mentelep* Nagyszalontán nyerjen elhelyezést. *Weingürtner* Andor titkár előterjesztése után a választmány többek hozzászólása mellett elhatározta, hogy a Nagyszalontán szomszédságában *felátlítandó czukorgyár* érdekében széleskörű agitációt indít, egyszersmind felhívta az ülesen jelenlévő tagokat, hogy a czukorgyár érdekében a maguk részéről is mindent elkövetssenek, hogy a czukorgyár létesítéséhez szükséges 7000 holdnyi területet biztosítsák és pedig már e hó 15-ig. A *cséplőkészítési szabályrendelet* illető §-at a megye törvényhatósági bizottságának úgy javasolta módosítani, hogy a régi lakások atalakitására vonatkozó határidő 1917-ig kitolassék. Elhatározta a választmány, hogy a berettyoujfalu és derecskei járásek kisgazdái részére *kedvezményes áru vetőmagot* fog kérelmezni a földművelésügyi minisztertől.

A Hajdúvármegyei Gazdasági Egyesület augusztus hó 3-án rendkívüli közgyűlést tartott, amely elhatározta a válsággal küzdő egyesület újjáalakítását. Elsősorban hivatalba iktatott új elnök a lemondott elnök, *Kovács* Gyula alispán. Ezután a régi titkár helyébe *Gass* Gyula gazd. akadémiai tanárt választották meg, aki székfoglaló beszédében jelezte az újjáalakítás érdekében szükséges jövő tevékenység irányát.

A Nógrádvármegyei Gazdasági Egyesület *Hanczky* Gyula elnökle alatt választmányi ülést tartott, amelyen az elnök meleg szavakkal paréntálta el *Simonyi* Dénes elhunyt választmányi tagot. A választmány elhatározta, hogy az OMGE. által f. hó 20—22-én Mezőhegyesen rendezendő *nemzetközi motoros talajművelő gépversenyre* csoportos kirándulást rendez, amely alkalommal a kirándulók a mezőhegyesi állami mintagazdaságot is tanulmányozni fogják. Kimondta a választmány, hogy az 1908. évi XLVII. t.-cz.-ben kötelezővé tett *bornyílvántartások vezetése alól felmentés senkinek se legyen adható* és illy értelemben terjesztette be véleményét a vármegye alispánjához is. Elhatározta a választmány, hogy pártoló felirattal támogatja Fehér vármegye törvényhatósági bizottságának a *lakarmánykivétel megakadályozása* tárgyában tett felterjesztését. Kimondta, hogy támogatja a MSzOE.-nek a *mazsolaszőlő vámjának* 50 koronás összegben való fenntartása végett a földművelésügyi miniszterhez intézett feliratát.

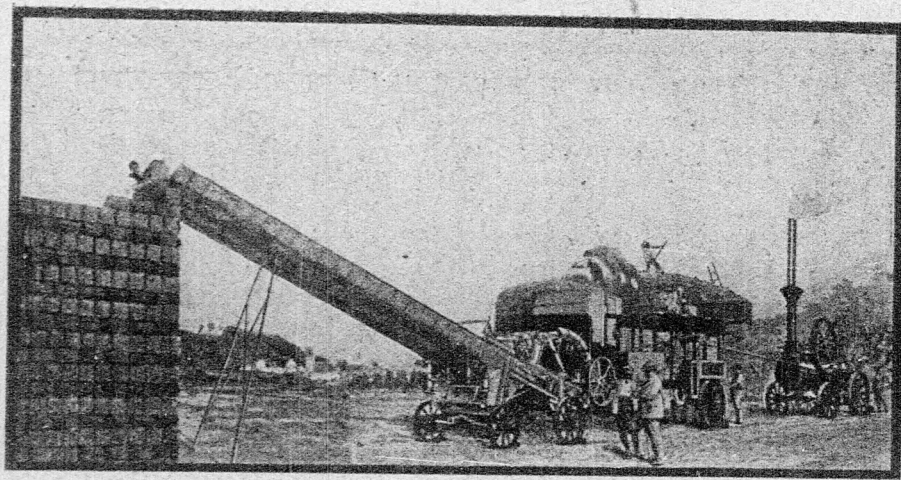
Elhatározta, hogy a *Pozsonyban tartandó országos sörárpavásár* költségeihez hozzájárulásképpen 100 koronát utalványoz és az árpavásáron való megjelenésre a gazdák körében nagyobb mérvű mozgalmat indít. A választmány *Ruseinkó* Antal kir. tanácsos, szakosztályi elnök jelentését a június 6—10-iki budapesti országos

tenyészállatkiállítás és elhatározta, hogy kiállítás anyagi támogatását a *Ruseinkó* rendezése és általa *fajla* sikeres kiállításáért köszönetét nyújt.

A Pozsonyvármegyei választmányi ülést tartott, amelyen a *Horváth Jenő* jelentését, valamint a *Tudomásul vette a vármegyei elöljáróság hatóság* sikeres lefolytatását. *Horváth Jenő* jelentését, valamint a *Tudomásul vette a vármegyei elöljáróság hatóság* sikeres lefolytatását. *Horváth Jenő* jelentését, valamint a *Tudomásul vette a vármegyei elöljáróság hatóság* sikeres lefolytatását.

A választmányi helyi az OMGE. azon új *Mütrágyát* értékesítő, azon ezelőből indított, *nagyanányu mütrágya* s ezelőből a kiválasztott *Pozsony vármegyei* is tudomásul a választmányi illetve a GEOSZ. a megadandó czukorrépa kedvezmény elnyerése fordult a kormányhoz. *ivás korlátozására* indít sere *Gülcher* Jakab, *Árpád és Horváth* J. ságot küldött ki. Elhatározta a vármegyei közönsége általi fogyasztott bor s eltörlése iránt a kormányhoz intézett felterjesztés intézését folytatni. A választmány a *mazsolaszőlő vámjának* határozta, hogy csatlakoztatva megindított

A Szatmárvármegyei f. hó 4-én *Kolsey* Ant. önkölte alatt ülést tartott, amelyen a választmány elnök *Gaspár* titkár további gesitit. A véglegesítés a esztendőre, mert az szabálya a titkár választott, az újabb a niszterium még nem b

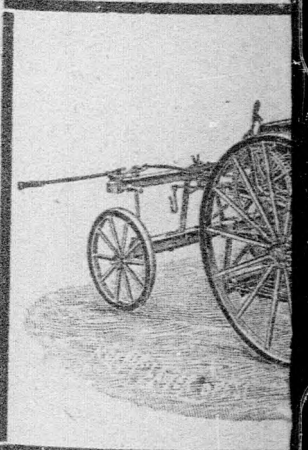
A nemzetközi szántóverseny alkalmából Mezőhegyesre ránduló m. t. gazdaközönséget tisztelettel értesítjük, hogy a **méneshirtokon**, közel a szántáshoz **szabadalmazott, teljesen önműködően kötöző**

WELGER-féle szalmaprés-elevátorunk

is állandóan üzemben lesz látható :: :: ::

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részv.-Társ.

Budapest, VI., Váci-ut 19. szám.

tenyészállatkiállítás lefolyásáról tudomásul vette és elhatározta, hogy *Darányi* miniszternek a kiállítás anyagi támogatásáért köszönetet mond, valamint hogy *Ruszinó* Antalnak is a kiállítás rendezése és általában annak a „*nógrádi táj-fajta*” sikeres kiállítása körül kifejtett működéséért köszönetét nyilvánítja.

A Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület július 24-én *Gülcher* Jakab elnökle alatt választmányi ülést tartott, amelyen a választmány tudomásul vette *Horváth* Jenő ügyv. titkárnak az országos tenyészállatkiállításról elterjesztett jelentését, valamint a bemutatott számadásokat. Tudomásul vette a választmány a *pozsonyi sör-árpavásár* előkészületeiről és annak előreláthatólag sikeres lefolyásáról szóló titkári jelentést. *Horváth* Jenő titkár sajnálkozással mutatott rá, hogy az egyesület belterjes működésével nem áll arányban annak bevétele, aminek első sorban az az oka, hogy a *gazdaközönség* nem támogatja kellőleg az egyesületet. Azért, hogy a bevételek legalább némiképp emeltessenek, indítványokat tesz, amelyeket a választmány *Olgay* Árpád ügyész indítványával kiegészítve, magáévá tett és elhatározta, hogy ugy a vármegye, mint a város törvényhatóságát 1000—1000 korona évi segély kiutalására felkéri és hogy a téli előadások rendezésénél a taggyűjtésre kiváló gondot fog fordítani. Titkár indítványára elhatározta, hogy felterjesztést intéz a földmivelésügyi miniszterhez, amelyben bejelenti, hogy a jövő tél folyamán 100 gazdasági előadást fog tartani, egyszersmind a költségek fedezésére 3000 korona államsegélyt fog kérni.

A választmány helyeslőleg vette tudomásul az OMGE. azon újabb akcióját, amelyet a Műtrágyát Értékesítő Szövetkezettel karöltve azon célból indított, hogy a *kisgazdák körében nagyarányú műtrágyázási kísérletet* szervezzen s e célból a kiválasztott hat vármegye közül Pozsony vármegyéjét is bevonta. Helyeslőleg vette tudomásul a választmány, hogy az OMGE., illetve a GEOSz. a gödingi cukorgyár részére megadandó cukorrépa és répa-zelet szállítási kedvezmény elyerése érdekében felterjesztéssel fordult a kormányhoz. A választmány a *pálinka-ivás korlátozására indított mozgalom* szervezésére *Gülcher* Jakab, *Horváth* Géza, *Olgay* Árpád és *Horváth* Jenő tagokból álló bizottságot küldött ki. Elhatározta, hogy Esztergom vármegye közönsége által a boritaladó leszállítása és a szőlőtermelők, valamint munkásaik által fogyasztott bor s azok italadójának teljes eltörlése iránt a kormányhoz és a képviselőházhoz intézett felterjesztéséhez hasonló felterjesztés intézését fogja a vármegyének javasolni. A választmány erőlyesen állást foglalt a *mazsolaszőlő vámjának leszállítása ellen* és elhatározta, hogy csatlakozik a MSzOE.-nek e tárgyban megindított mozgalmához.

A Szatmárvármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 4-én *Kolcsay* Antal választmányi tag elnökle alatt ülést tartott. Többek hozzászólása után a választmány elhatározta, hogy *Világossy* Gaspár titkár további három évre „véglegesíti”. A véglegesítés azért szól csupán három esztendőre, mert az egyesület régebbi alapszabálya a titkár választását három évenként rendeli el, az újabb alapszabályt pedig a miniszterium még nem hagyta jóvá. *Kovács* Jenő

indítványára a választmány elhatározta, hogy felír a miniszterhez, hogy utasítsa a körorvosokat, miszerint *cselédék részére rendelt gyógyszereknél* vegyék figyelembe azon miniszteri rendeletet, amely előírja, hogy csak oly gyógyszerek rendelkezhetők a gazda terhére cselédék részére, amelyeknél a rendelvények kiszolgáltatásánál és azok csomagolásánál az olcsóbb módszer érvényesíthető. Magáévá tette a választmány a MSzOE.-nek a *mazsola vámjának leszállítása ellen* a kormányhoz intézett feliratát.

A Szolnok-Dobokavármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 4-én választmányi ülést tartott, amelyen a választmány megbízta az elnökséget, hogy *Szemmáry* József egyesületi titkár *negyedszázados titkári működésének évfordulója* alkalmából, ezt megünneplendő, f. évi szeptember 25-ére választmányi és rendkívüli közgyűlést hív egybe, amely közgyűlésen az elnök megnyitó beszéde után a gazdasági egyesület tagjai nevében *Desbordes* Ernő fogja üdvözölni az ünnepeltet, méltatva annak elévülhetetlen érdemeit, amelylyel az egyesület felvirágoztatásához járult. Egy szűkebb körű ünnepi lakoma rendezésére *Biró* István, *Vojtá* Gergely kir. tanácsos, *Bányá* György alispán és *Hatfaludy* József tagokból álló bizottság küldetett ki.

A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület növénytermesztési szakosztálya folyó hó 10-én *Juhász* Vilmos elnökle alatt ülést tartott, melynek tárgya a *vetőmagnemesítés* ügye volt. *Timár* János beadvánnyal fordult az egyesülethez, melyben egy magnemesítő intézet erkölcsi támogatását kérte a gazdasági egyesülettől s e célra megállapítandó ellenszolgáltatások fejében a gazdasági egyesület kísérleti telepének átengedését kérte.

Zathwerczy Károly titkárnak az európai és amerikai magnemesítések jelenlegi helyzetét is vázoló előterjesztése és *Deutsch* Andor, *Sztojánovits* György báró, *Timár* János, *Juhász* Vilmos dr., *Fülöp* Béla és *Deutsch* Sándor hozzászólásai után a szakosztály egyhangú örömmel üdvözölte a felvetett eszmét és kívánatosnak jelezte annak mielőbbi megvalósítását és elhatározta, hogy pártoló javaslatot terjeszt e tárgyban a mielőbb összehívandó igazgatóválasztmány elé.

Munkástügyek. Szociálista mozgalmak.

Kizárás és sztrájk.

A világszerte felmerült lobogó indulatok a nemzetközi szociálistákat sem hagyják nyugodni. Pedig a néhány évig tartott gazdasági válság kissé háttérbe szorította a nemzetközi tulkapásait. A gazdasági válság alatt Európában alig volt számottevő sztrájk. Nálunk is csak politikai és hatalmi villongásban nyilvánult meg az ugynevezett általános sztrájk, melyet legutóbb a vas- és fém munkások szövetségének felosztása miatt a magyarországi szociáldemokrata párt rendezett. Ez az általánosnak nevezett sztrájk is kudarcra végződött azért, mert nem volt erkölcsi és jogi alapja.

A modern gondolkodók azt tartják, hogy a sztrájk modern társadalmi szempontból helyes fegyver. Ennek a modern felfogásnak emberi

szempontból igen is helye van, de csakis kenyérkérdésnél, megérdemelt, de a munkáltató által megtagadott bérjavítás jogos elérhetésére, kieroszakolására.

Mit láttunk azonban? A nemzetközi szociálista vezérek korlátlan izgatásai következtében a legtöbb esetben nem bérharcról van szó, hanem hatalmi kérdésről, mikor a szervezett munkások sztrájkba lépnek. Ez tapasztalható külföldön is. Az ilyen sztrájkok pedig — mint azt legutóbb a francia- és a spanyolországi esetekből láttuk — vérbe szoktak fulladni.

Franciaországban is a legcsufosabb kudarcra végződött az általános sztrájk kísérletezése, melyet a megrendsabályozott postások miatt kezdeményezett *Jaurès* és *Hervé*. A spanyolországi sztrájkot pedig vérbe fojtották el, mert a nemzeti létet fenyegette.

Mi is hát az a politikai tömegsztrájk? Lázadás a törvényes államrend ellen. Becstelen fegyver a nemzeti és a gazdasági élettel szemben. S ezért ez a nemtelen fegyver mindennél csődöt szokott mondani. Belgiumban ez már többször megbukott, Oroszországban az első alkotmányos szervezetet, a dumát tette semmivé, Olaszországban a kísérletezés nyomorúságos éhínséget okozott.

A politikai tömegsztrájknak létjogosultsága nincs. A legtöbb állam, ahol az országos sztrájk felütötte a fejét, azonnal elfojtotta, vérbe fulasztotta. Miért? Azért, mert a politikai tömegsztrájk magában hordozza a lázadás, a forradalom minden tulajdonságát.

Gyalázatosan bukott meg ez a forradalmi eszköz Németországban is, ahol *Bebel* Ágoston, a német szociálisták vezére erőszakolta a munkásokra a politikai tömegsztrájkot. A munkásképet felvonultatta Berlin utcáin, forradalmat ordított velük és rettenetes terrorizmust fejtett ki, hogy megmutassa hatalmát. A német mérsékeltek azonban megdöntötték *Bebel* romboló terveit s ez a politikai tömegsztrájk is csütörtököt mondott.

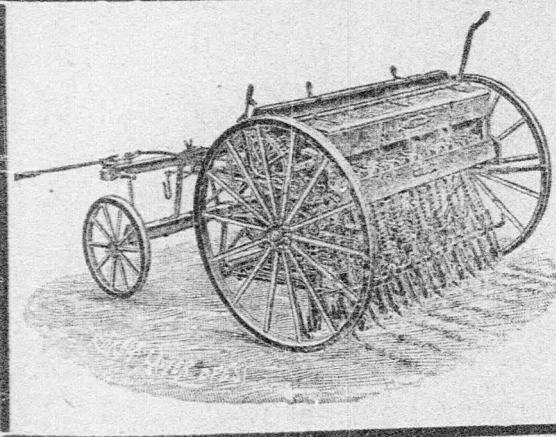
Ugy látszik, hogy a nemzetközilek mostanában Európa-szerte újra napirendre tűzik a hatalmi kérdés ügyét, hogy politikai tömegsztrájkokkal tönkretegyék az állami és társadalmi gazdasági erők fejlődését.

Pedig a közönséges sztrájk és a politikai tömegsztrájk között óriási a különbség. Az még elfogadható, ha a munkás a munkaadójával nem tud megegyezni és helyzetének javítása érdekében a munkát megtagadja, ez az egyenlő emberi jogok respektálása alapján megszívlelendő addig, amíg a termelőerő létezését és fejlődését nem veszélyezteti a munkásnak esetleg tulbajtott követelése.

A politikai tömegsztrájk azonban egészen más. Itt egy politikai párt lázad fel az állami és társadalmi rend ellen. Szembehelyezkedik a fennálló intézményekkel, ami az országot alapjában rendíti meg.

Tét enül tehát az ilyen merényletet bevárni nem szabad, mert a politikai tömegsztrájk *lázas* s az erre való felhívás *lázas*!

A bérharc, a létfenntartásért való küzdelem, mint azt fennebb is mondtuk, egészen más lapra tartozik. Azonban utóbbi időben tapasztalhattuk, hogy a szociálista vezérek ezt is

Szab. „Rekord II.” sorvetőgép

Lozonczi gyártmány.

Sorba vet — sorba trágyáz!

Hívánatra szívesen küldünk árjegyzéket.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, V., Váci-körút 32. szám.

tulságba viszik. Sőt veszélyeztetik a munkáltató existenciáját és anyagi romlását akarják a gazdának, az iparosnak, a gyárosnak egyaránt. Ezért aztán a munkáltatók is a védekezés módjára gondoltak a nemzetközi szocialisták tulajdonságaival szemben. A munkából való kizárás úgy Angolországban, mint Franciaországban kitűnően bevált, ugyanígy, hogy már nálunk Magyarországon is sikeresen alkalmazzák a munkáltatók. Eszerint tehát a munkabeszüntetés kétélű fegyver. A tulajdonosokkal és a mindenkor hebegurva sztrájkokkal szemben a munkaadó fegyvere a kizárás.

Köztudomású tény, hogy az örökös sztrájkokban van egyik főoka az általános drágaságnak, amelyet szocialistáink szüntelen hatalmi és politikai sztrájkjainak köszönhetünk.

Svédországban most a munkáltatók ugyan csak a kizárás megtorló eszközét kényszerültek alkalmazni a féktelen szocialista izgatásokkal szemben, amelyek már Svédország gazdasági és ipari termelését veszélyeztették. Az izgató nemzetközi vezeték ugyanis annyira erőszakoskodtak és uralkodtak a munkásság felett, hogy azok minden lelkiismeretfurdalás nélkül fokozták egyre feljebb követeléseiket.

A védekezés szükségére való tekintettel a svéd munkáltatók szövetsége fölmondta az összes kollektív szerződéseket és kimondta, hogy az erőszakkal és sztrájkokkal felhajtott munkabérekkel szemben egyes szakmák szerint ezután 17—25%-kal olcsóbb munkabérek mellett akar július 26-tól dolgozni.

Az elhatalmasodott nemzetközi vezeték szigorú utasítására a munkásszervezetek természetesen nem voltak hajlandók engedni. A munkáltatók erre szavukat beváltva július 26-án megkezdték a kizárást. Az összes ut- és vízmű-építő munkásokat, papírgyári munkásokat, gyárban és műhelyben dolgozó férfikonfekció munkásokat, gép-, szerszám- és vasgyári munkásokat, továbbá az üveg- és textilipari munkásokat kizárták a munkáltatók. Eszerint a zsaroló követelések miatt egy napról a másikra mintegy 200 ezer munkás maradt kenyérkereseti forrás nélkül.

Kemény, de elkerülhetetlen lecke volt ez a svéd munkáltatók részéről, mert hiszen a szocialista vezeték izgatása egyenesen tönkretételükre irányult.

A kizárásra persze nagy lett a felfordulás. A svéd szocialdemokrata párt vezetősége általános tömegsztrájkot proklamált. Egy-két nap alatt mintegy 100—150 ezer munkás hagyta abba a munkát. Ezidőszent tehát a kizártakkal együtt mintegy 350—400 ezer munkás nem dolgozik Svédországban.

A munkáltatók nyugodtan néznek a fejlemények elé, mert a munkabeszüntetéssel vagyonuk egy részét megmenthetik, hogyha pedig az üzemet tovább folytatták volna, koldusbot lett volna osztályrészük.

Az országosnak nevezett sztrájk nem általános, mert Svédország munkásságának 70—75 százaléka dolgozik, csupán Stockholmban sztrájkol a munkásság legnagyobb része. A postahivatalnokok szövetsége a sztrájk ellen nyilatkozott. A svéd táviró- és telefonmunkások szövetsége is ellene szavazott a sztrájknak.

Stockholmi táviratok szerint a szervezett munkások még csak kitartanak valahogy, különösebb lelkesedést azonban nem tanúsítanak. A nem szervezettek ingadoznak és több helyen munkába álltak. A betűszedők sztrájkja teljesen hatástalan. Egyesek hangosan követelik a munka megkezdését. A lapok naponként rendszeresen jelennek meg. Arról pedig szó sincs, hogy a mezei munkások csatlakoztak volna a sztrájkhoz. Ha ez meg is történe, sem lesz nagyterjedelmű és csak egyes provinciákra fog vonatkozni. Az állami üzemekben a munka rendszeresen foly, még külföldi munkások alkalmazására sincs szükség s a stockholmi utcáknak is csaknem rendes a képük. Forgalmi eszközök elegendő számban állnak rendelkezésre. A nem szervezett kikötőmunkások ismét munkába álltak, a szénszállító hajók kirakása rendszeresen foly, az élelmezés bőséges. Mindennemű rendezettség megállítására a legmesszebbmenő intézkedések megtörténtek.

Az összes jelentések azt bizonyítják, hogy a svéd nép körében csppet sem szimpatikus ez a kenyér jegyében hirdett sztrájk, nem pedig azért, mert rettenetes drágaságot, szegénységet és nyomort von maga után. Az az egy pedig bizonyos, hogy ez a svéd munkássztrájk is kudarcra fog végződni.

Sztrájkoló magyarok Amerikában. Félrevezetések és csalfa biztatások következtében még egyre tart a kivándorlás. A szegény emberek nem is sejtik, hogy milyen szomorú megpróbáltatásban lesz részük Amerikában, ahol a gazdasági helyzet alig javul valamit.

Newyorki jelentések szerint pár héttel ezelőtt a meckeos-rocki *Pressed Steel Car. Co.* mintegy tízezer, többnyire magyar munkása sztrájkba lépett. A sztrájkra sokkal több ok volt, mint itthon lenni szokott. A szerencsétlen kivándorolt magyar munkások megelégtették a társaság embertelen bánásmódját s azt a lelketlen, kiuzsorázó rendszert, amelylyel az amerikai munkáltatók megrövidítik és jogjaiból kiforgatják, személyes szabadságukban gátolják a magyar munkásokat.

Bornemissa Gyula báró, a pittsburgi osztrák és magyar konzul hivatalos jelentése a magyarok sztrájkjáról a következőképpen szól:

A most sztrájkoló magyar munkások közül alig juthatott be a gyárakba munkás anélkül, hogy az előmunkásnak legalább 5—10 dollárt ne adott volna és amint a hivatalos vizsgálat szintén megállapította, megtörtént, hogy például egyes munkások négy napi munkáért 90 centet, hét napi munkáért 2 dollár 80 centet, 40 órai munkáért 4 dollár 10 centet, 90 órai munkáért 11 dollár 30 centet és 120 órai munkáért 13 dollár 85 centet kaptak. Nagyon gyakran megtörtént az is, hogy a társulat házaiban lakó idegen munkásoktól a házbért hónapoként többször is beszédtek s ami szintén beizgalást nyert, ha valamelyik munkás a gyártelepen megsérült, egy centnyi segítséget sem kapott soha, bár fizetéséből a társulat minden héten levont 30 centet a biztosítási alapra.

A társulat emberei a munkásokkal a legembertelenebbül bántak, minden munkás keresete az előmunkás kénye-kedvétől függött és jój volt annak a munkásnak, aki az angy is

silány béréből az előmunkásokat nem itatta és meg nem ajándékozta.

Megesett az is, hogy a telepen halálosan megsérült munkásokat orvosi segítségben nem részesítették s mint ezt *Rev. Toner*, a meckeos-rocki derék pap mondta, a gyárban a munkások életével mitsem törődtek s ha egy-egy „*munka*” (magyar) elpusztult, megesett, hogy a holttestét meg is rugdosták.

Mint nekünk jelentik, még ma sincs vége a sztrájknak. A társaság egyáltalán hallani sem akar a munkásokkal való tárgyalásról, sőt már sztrájktrörök után nézett s a sztrájkoló magyar munkások elbocsátásával fenyegetőzött. Később azonban a sztrájkolók komoly magatartása és a közvélemény nyomása alatt változtatott szándékán, annál is inkább, mert Bornemissa Gyula báró, pittsburgi konzul is fölemelte szavát a magyar sztrájkolók igazsággal és több napi hivatalos vizsgálat után olyan bizonyítékokat állított össze, amelyek kétségtelenné tették, hogy a sztrájkolóknak a társulat emberei ellen tett panaszai, hogy kizsákmányolják őket és embertelenül bánnak velük: igazok.

Azért vándoroljanak hát ki a magyar munkások, hogy munkaerőjüket elszívják és egészségüket tönkretegyék s emellett rosszabb fizetést — mint tisztességes munkáért itthon kapnának — nyomorogva éljenek hazátlanul, idegen földön? A pittsburgi sztrájkoló munkások legnagyobb része különben itthon mezei munkás volt.

Tartalékosok családtagjainak segélyezése.

A külpolitikai viszonyokra való tekintettel Bosznia-Hercegovinában és Dalmáciában állomásozó csapataink a múlt év végén és ez év elején hadilétszámra egészítették ki. A kivételes szolgálatra behívott tartalékosok és póttartalékosok hozzátartozói ez alatt kenyérkereső hiányában gyakran nélkülözésnek voltak kitéve.

A minisztertanács ez év április hava 18-án elhatározta, hogy az 1882. évi XI. törvényeket, mely a mozgósítás esetén behívott tartalékosok családtagjainak segélyezésére vonatkozik, alkalmazza a Bosznia-Hercegovinába és Dalmáciába behívott tartalékosokra és póttartalékosokra is, noha a hadilétszámra való kiegészítés még nem mozgósítás, de a mozgósításra való előkészületnek tekinthető.

A tartalékosoknak a mozgósításra vonatkozó törvény alapján a hadmentességi díjalapból való segélyezése teljesen indokolt. A kormánynak már az 1905. évben kivétel-szolgálatra behívott póttartalékosok családtagjainak segélyezésére tett intézkedése nagy örömet keltett az országban. Az 1906. évi zárszámadás szerint a kiutalványozott segély 1,483,718 K. 11 fillért tett ki. Egy-egy póttartalékos 200—400 koronára rugó pénzösszeget egyszerre kapott kézhez. Ez különösen egy szegény munkás háztartásán és anyagi gondjain jelentékenyen könnyített, sőt még némi beruházást is tett lehetőségessé.

A most folyamatban levő segélyezéseket is örömmel kell üdvözlönnünk. Ennek elrendelése

által a kor és Dalmácia katonákhoz azért, hogy állott, mikor kellett volna.

Az 1906. azok kaptak megnövelt kereső nélkül gyontalanok.

A folyó nemcsak az mekeit, hanem anyósát is, egészen vala menyéből va.

A segélyös átvonulási éle a behívottak lyezés időpő 50—74 fillér segélyre jog naponként sz családtagok nek csak a fo.

Ha a segé lakásban lakn A lakásilleté részére meg ki és a segé.

A több tag és naponként együttvéve ne behívottak a menyé volt. A család, illető által csak rés csak az eddig pitható meg.

A megálla be az állam ságok, közsé segélyezések.

A segélyt nek 1908. évi zására hivatá azok pedig, hó 15-én kel tak be, a bev ságotatásukig. Az esetleg el elhalálozás na át kapják a s.

A segélyre közli az előj összeirottak lére teszik. A rási főszolgab jogszerelem fel nitja arra néz segélyre jogos összeg nagysá szákszámvevő.

Az élelmez vétele mellett eljárás, mint figyelembevét kal czélszerű.

MELICHAR FERENCZ BUDAPEST, VI. Nagymező-u. 68.

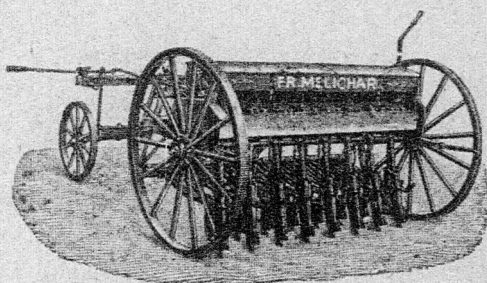
Az „**Unicum Drill**”

egyetemes sorbavetőgép az egyedüli gép, mely megbízható egyenletes vetést végez. — Eddig több mint 40.000 Unicum Drill vetőgép van munkában. Kérdezze meg gazdatársait, hogyan vannak megelégedve az eredeti „UNICUM DRILL” sorbavetőgéppel és hogyan az utánzott gyártmányokkal. „Értéktelen utánzatoktól óva intem a gazdákat.”

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

„ Árjegyzékkel és árajánlatokkal készséggel szolgálók. ”

Óvakodjon utánzatoktól!

Óvakodjon utánzatoktól!

BÁC

MAGY SZÜC

által a kormány a Bosznia-Hercegovinában és Dalmáciában kivételes szolgálatot teljesített katonák hozzátartozóinak némi kárpótlást nyújt azért, hogy a család gyámoltója fegyver alatt állott, mikor övéi számára mindennapi kenyeret kellett volna megkeresnie.

Az 1906. évben a póttartalékosok közül csak azok kaptak segélyt, kik bevonulások előtt megnősültek, feleségük és gyermekeik kenyérkereső nélkül maradtak s emellett teljesen vagyontalanok voltak.

A folyó évi segélyezésnél tekintetbe veszik nemcsak az illető tartalékosnak nejét és gyermekeit, hanem szüleit, testvéreit, apósát és anyósát is, amennyiben mindezek ellátása egészben vagy részben a behívottnak keresményéből vagy szolgálati béréből fedeztetett.

A segélyösszeg megállapításánál az a katonai átvonulási élelmezési illeték szolgál alapul, mely a behívottnak állandó lakhelyére nézve a segélyezés időpontjában meg van állapítva (napi 50—74 fillér). Ezt az illetéket minden egyes segélyre jogosult családtag részére fejenként és naponként számítják. A nyolczévesnél fiatalabb családtagok a fejenként megállapított napi segélynek csak a felét kapják.

Ha a segélyre jogosult családtagok bérelt lakásban laknak, lakásilletékre tarthatnak igényt. A lakásilleték rendszerint az egész család részére megállapított segélyösszeg felét teheti ki és a segélyösszeghez hozzászámítatik.

A több tagból álló család részére fejenként és naponként megállapított segély és lakásilleték együttvéve nem lehet nagyobb, mint amennyi a behívottnak átlagos napi bére vagy napi keresménye volt. Amennyiben azonban a segélyezett család, illetőleg annak egyes tagjai a behívott által csak részben tartattak el, a segélyezés is csak az eddig nyújtott ellátás arányában állapítható meg.

A megállapított segélybe nem számíthatók be az állam részéről más alapon adott, a hatóságok, községek vagy magánosok által nyújtott segélyezések.

A segélyt azok a tartalékosok, kik Öfelségének 1908. évi november hó 3-án kelt elhatározására hivattak be, folyó évi márczius hó 15-től, azok pedig, kik Öfelségének folyó évi márczius hó 15-én kelt elhatározása következtében hivattak be, a bevonulás napjától számítva szabadságot tartásukig, körülbelül május végéig kapják. Az esetleg elhalt tartalékos hozzátartozói az elhalálozás napjától számítva még hat hónapon át kapják a segélyt.

A segélyre jogosultak összeírását dobszó utján közli az előjáróság a községi lakossággal. Az összeírottak névjegyzékét 24 óráig közszemlére teszik. Az előfordult felszólamlásokat a járási főszolgabíróval közlik, ki az esetleges jogsérelem felett dönt és véleményét nyilvánítja arra nézve is, vajjon az illető tartalékos segélyre jogosultnak tartja-e vagy sem. A segélyösszeg nagyságát a honvédelmi miniszterium szakszámvevősege állapítja meg.

Az élelmezési illetékek számításai alapul való vétele mellett talán nehezebb a segélyezési eljárás, mint csupán az átlagos férfinapszám figyelembevétele mellett. Nézetünk szerint sokkal czélsezerűbb lett volna, hogyha csak az

átlagos napszámot vették volna számítási alapul, mint ez az 1906. évben történt.

De ettől eltekintve, a folyamatban levő segélyezést, különösen a mezei munkásokra nézve, nagy jótéteménynek és fontos szociális intézkedésnek tartjuk, mely egyúttal azt is igazolja, hogy a szociálpolitika megvalósítható a védő keretén belül is. St. Gy. dr.

A Case-gőzeke balesete.

A Case-gőzeke, mely tudvalevőleg szintén bejelentetett a mezőhegyesi nemzetközi szántóversenyen való részvételre, vasnti baleset folytán nem érkezhetett a kijelölt időben a szántás színhelyére. E hó 1-én ugyanis Czegléd mellett egy tehervonat a 32 lóerős Case-gőzekét vivő vagonnak nekimenő, az összeütközés folytán több vagon, köztük a gőzeket vivő kocsi is fölborult, a gőzeke gépszerkezete nagyobb sérüléseket szenvedett és a gép még ma is égfelé álló kerekkel fekszik a sinek mellett. Képünkön — mint érdekességet — bemutatjuk a lefordult gőzeke fényképreprodukcióját.

Amint a Case-gyár vezérképviselőjétől, Hahn Arthur úrtól értesülünk, új 32 lóerős gőzeket ugyan nem áll módjában az idő rövidsége miatt Mezőhegyesre küldeni, de sikerült neki egyik magyarországi vevőjétől egy használt kisebb 25 lóerős gőzeket kölcsönbe kapni, hogyha már a nagy géppel nem szerepelhet, hát legalább a kisebbiket mutassa be a gazdaközönségnek. A Case-gyár egyébként egyidejűleg *automatikus* aczéleséplőjét is be fogja üzemben mutatni Mezőhegyesen.

A sörárpatermesztés fejlesztése Németországban.

(Malcoms Jeromos báró miniszteri tanácsos, a m. kir. földművelésügyi miniszter müncheni szakudósítójának jelentése)

A német új vámtarifával az 1906. évben életbeléptetett árpavám, — mely a sörárpára 4 márkát, egyéb árpára pedig 1.30 márkát tesz ki métermázsanként — valamint a sörárpára nehezülő újabb adóterhek életbevágó módosulásokat idéztek elő a sörárpára kapcsolatos kereskedelmi és termelési viszonyokban; különösen legfontosabb fő nyersanyagának, az árpának beszerzése és termesztése körül állottak be szembeötölő, a magyar mezőgazdaságra sem közömbös változások.

A felemelt új sörárpavámnak közvetlen következménye természetesen az volt, hogy a sörgyártás e nevezetes kellékét jelentékenyen megrágította, mi által az árpatermesztést a német mezőgazdaság egyik legjövődelmesebb ágává

tette; de egyúttal megnehezítvén a behozatalt is, a fogyasztókat lehetőleg a belföldi termelésre utalta. Hogy ezen hatás milyen mérvű, ezt számokban fejezi ki Németország utóbbi éveinek sörárpabehozatali statisztikája; ennek adatai az új vám érvényesülése óta lefolyt 3 év alatt ugyanis évről-évre számottevő visszaesést mutatnak, amennyiben az egyes gazdasági évek behozatali idényei alatt — amelyek legkorábban augusztus 1-én kezdődnek és legkésőbb a következő naptári év június 10-ig záródnak — Németország a következő sörárpamennyiségeket hozta be a vámkülföldről és pedig:

az 1906/7. évben	---	4.404,765 métermázsát
" 1907/8. "	---	3.088,651 "
" 1908/9. "	---	2.343,208 "

Ezek a számok világosan beszélnek s azt bizonyítják, hogy a német sörárpatermesztés szorult külföldi nyersanyagra és hogy a belföld

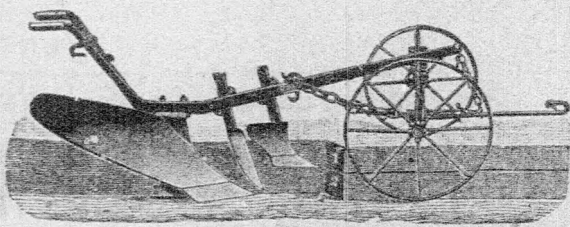
172. ábra. A lefordult Case-gőzeke.

már is megfelelő, sörgyártási czélokra alkalmas árpát nagymennyiségben természetesen képes.

De nemcsak a magas vám okozta behozatali nehézség, hanem az újabb megadóztatás is olyan arányú, hogy az e terhekkel járó hátrányokat az ipar magáról áthárítani semmiesetre sem képes, minélfogva nyersanyagbeszerzésénél még inkább, mint eddig, a legracionálisabb és legpontosabb számítás szerinti eljárást követni, minden egyéb tekintet, megszokottságot és előszeretettel mellőzni s igényeit a legszigorubb gazdaságossághoz alkalmazni kényszerült.

Ebben a helyzetben a német sörárpatermesztés javítására irányuló ismeretes komoly és következetes törekvésekben közreműködni igyekszik; s habár a tudomány vívmányainak, a kipróbált fajták, bevált mivvelési módok és eljárások megismertetése és terjesztése a szakkörök, a mezőgazdasági testületek és egyletek s a vándorszaktanárok feladata, mégis a maga részéről is figyelmet fordít az egyes árpatermő vidékek elmaradt gazdáit termesztésük javítására és általában utmutatást nyújt a tekintetben, hogy az ipar a maga érdekében milyen követelményeket támaszt az általa használható árpa minőségére nézve. Amire pedig

BÄCHER RUDOLF, BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 68.

MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐ
SZÜCS ZSIGMOND.

Ajánlja legjobb anyagból készült, tökéletes szerkezetű

Egy- és többvasu egyetemes aczélekeit,

Aczélboronáit,

Burgonyakiszántóit,

Rögtörő hengereit,

Répakiszántóit,

Cultivátorait,

TÁRCSÁS BORONÁIT. ♦♦ CAMPBELL-rendszerű ALTALAJTÖMÖRÍTŐIT.

:: Árjegyzékkel és árajánlatokkal készséggel szolgál. ::

a gazdáknak szintén igen nagy szükségük van, mert a sörápa minőségét, sörfőzési értékét bíráló nézetek és felfogások az utóbbi években nagyot változtak. Ezelőtt a bevásárlás és megítélés leginkább a külső jelek után indult és első sorban az árpa színe, azután szaga, a szemek formája és lisztessége volt mérvadó; ma már azonban a Sziléziából kiindult felfogás nyomán a fehérnyetartalom és a szemek nagysága dönt; az árpa színe és szaga pedig főleg csak annak megállapítására jön tekintetbe, vajjon az aratás és betakarítás kellő gondossággal ment-e végbe, illetőleg, hogy az árpa megázás és nedves elraktározás következtében nem romlott-e meg, minthogy malátakészítésre csak teljesen egészséges árpa használható s dohos szagu vagy csirás árpa egyáltalán nem jöhet számba, bármilyen csekély legyen is fehérnyetartalma.

A fehérnyetartalom azért képezi az újabb megírási mód ismérvét, mert az analitikailag gyorsan és könnyen állapítható meg s mivel szoros összefüggésben áll a keményítőtartalommal, mely a sörfőzésnél az árpának legbecesebb alkotórésze. Ma már általánosan elismert tétel, hogy a fehérnyetartalom emelkedésével a keményítő aránylagosan csökken. A magas fehérnyetartalommal tehát mindig csekély mennyiségű keményítőtiszt jár és megfordítva, a fehérnyeszegény árpák gazdag keményítőtartalmuk; a keményítőtiszt mennyiségétől függ pedig ismét a lész maláta kivonatanyagának mennyisége. Minél dusabb az árpában a keményítőtiszt, annál több a belőle készült malátában a kivonatanyag és annál kiadósabb a főzésnél; minél fogva egyenlő mennyiségű malátából, illetve árpából annnyival több ugyanolyan minőségű sör készíthető, minél tartalmasabb keményítőtisztben a felhasznált nyersanyag. Hogy pedig a sörípar részéről az árpa e minősége tekintetében támasztott igények a gyakorlatban milyen jelentőséggel bírnak, ezt a nagyobbára belföldi árpát feldolgozó hannau-udvari sörgyár által közzétett gyártási eredmények mutatják, melyek szerint: a 9,5-10,6% fehérnyét tartalmazó legjobb minőségű magyar és morva árpákból készült maláta 79,4-80%, a 10,8-11,6% fehérnyét tartalmazó közepes minőségű frank árpákból készült maláta 76,8-78,5% és a 12,7-13% fehérnyét tartalmazó legrosszabb minőségű hannau-vidéki árpákból készült maláta csak 75,2-76,8% vonatanyagot tartalmazott. Erre való tekintettel az újabb adózás életbeléptetésével a viszonyok a sörgyárosokat oda kényszerítik, hogy bevásárlásaiknál mindig a legkiadósabb s ennél fogva a leggazdaságosabb árpákat keressék, azaz olyanokat, melyek egyenlő ár mellett a legtöbb vonatanyagot szolgáltatják már azért is, mert a feldolgozott nyersanyag súlymennyisége után igazodó megadóztatásnál a vonatanyagszegény malátára is ugyanannyi adó esik, mint a leg-tartalmasabbra.

Azonban a fehérnyén kívül még az árpaszemek fejlettsége és nagysága is befolyásolja az árpának sörfőzési alkalmasságát és értékét. A tapasztalat kimutatta, hogy a telt nagyszemű súlyos árpák alacsony fehérnyetartalommal mindig sokkal keményítődusabbak, kiadósabbak és fizetősebbek a könnyű, lapos vagy megapadt szemű árpáknál. Tehát a mezőgazdaság feladata, hogy telt nagyszemű árpákat természetesen minél kisebb fehérnyetartalommal.

Mindazonáltal a német sörípar az árpának nemcsak ilyen irányú javítására és nemesítésére buzdítja a hazai gazdaságot, hanem arra is

figyelmezteti, hogy betakarításánál és a nyert termés kezelésénél, kereskedelmi, illetőleg sörfőzési áruvá való elkészítésénél a szükséges gondossággal és értelemmel járjon el. Mert ha sikerült az árpát szárazon betakarítani s az egy ideig kicsépeletlenül a szalmában áll, ez csak előnyére válhat, de ha nedves vagy megázott, ez esetben mihamarabbi kicséplése, a magtárban vékony rétegben való kiterítése és minél gyakoribb forgatása okvetlenül szükséges, különösen szákokban való tartogatása minden körülmény között elkerülendő. A cséplésnél gyakran előforduló szemzuzódás vagy törés, valamint a hibás gépbeállítás folytán bekövetkező szokott erős lehegyezés az árpát nagyon értéktelenné, mivégett a cséplés mindig kellő elővigyázattal történjék; azonban a legnagyobb gond a tisztításra, kellő rostálásra, megfelelő kiválasztásra fordítandó, mert az a gazda, ki kellően meg nem tisztított, a megfelelő súlyminőségre ki nem rostált, a megapadt sovány és hibás szemeket is tartalmazó árpát hoz a piacra, magát csalja és károsítja legjobban, minthogy az ilyen minőségű árpáján sörfőzési célokra csak nehezen és csak igen nyomott áráért adhat tul, mi mellett árpájának azon részét, melyet ki nem rostált és melylyel csak sörárpáját devalválta, semmi esetre sem kapja meg azt az értéket, melyet az képvisel, ha saját gazdaságában hízalási és egyéb állattartási célokra használja fel.

Hogy a német mezőgazdaság a sörípar ezen követeléseinek a saját előnyére és jóvoltára megfelelni és eleget tenni képes, ezt ma már Németország igen sok gazdasága és mindinkább terjeszkedő árpatermő vidékei megmutatták. Manapság már nemcsak a bajor, pfalz-i, frank és saalevidéki sörápa keresett, hanem Észak-Németország nagy területe, első sorban Porosz-Szilézia és újabban Posen tartomány s sok egyéb vidék virágzó árpatermesztése nagymennyiségű igen jó minőségű sörárpákat állít elő és lát el ilyenekkel a leginkább Bajorországban honos kényesebb igényű hatalmas arányú söripart is. Már a múlt esztendőben igen jelentékeny mennyiségeket adtak el magas áron ezek a vidékek Dél-Németországnak — mely sörárpaszükségletét önmaga produkálni sohasem képes — nevezetesen a bajor északi határszél közelében fekvő nürnbergi, erlangeni stb., valamint a m.-frankfurti nagy sörgyáraknak.

A német mezőgazdaságnak szánt és ennek szülő ezekből a fentebbi figyelmeztetésekből és utmutásokból talán alighanem a magyar gazdák is vonhatnak le a maguk számára némi tanulságot és megszívlelésre való. Nemcsak Németország külföldi sörárpaimportja van hanyatlóban, de ennek következtében természetesen Magyarország németországi sörárpaportja is rohamosan hanyatlak, még pedig aránylag sokkal erősebben, mint szerződéses vámterületünk másik felének ezen kivitele. Ennek bizonyára megvan a maga oka, baja, mely orvoslást igényel.

A német sörárpafogyasztók gyakori panasza az szokott lenni, hogy a magyar árpaszállítmányok sokszor késedelmesen érkeznek, a kikötött szállítási határidőt nem tartják be. Már pedig ismeretes és szinte köztudomású dolog, hogy a magyar sörápa főelőnye és kelendőségének egyik legerősebb tényezője, hogy leg hamarabb, legelsőnek kerül a piacra; korábban érve legkorábban alkalmas a csiráztatásra és így a sörgyári feldolgozásra, miért is a bajor sörfőzők szívesen kezdik meg gyártási kampányukat magyar árpával. E körülménynél

fogva kivitelünk egyik igen lényeges feltétele, hogy árpánk minél hamarabb és minél gyorsabban kerüljön rendeltetési helyére, különben elveszti azt a fölényt, melylyel a cseh-morva, meg a német árpával szemben bír, mert mellőzésének oka a legtöbb esetben abban rejlik, hogy a fogyasztó nem bizik mindig abban, hogy a kínált árut meg is kapja idejekorán, mikor még egyéb árpa híján van és a magyar árpát legelőnyösebben használhatná. Van azonban ezzel a kalamitással felérő még egy másik, elegendő nyomatékkal alig hangoztható nagy baj is, melynek felpanaszolója folyton ismétlődik és újabban szaporodik is, ez pedig, hogy a magyar sörápa gyakran nem jól rostálva, nem az itteni sörfőzési igényeknek megfelelő súlyminőségre kiválasztva kerül a külföldi piacra, minél fogva itteni átrostálása válik sokszor szükségessé, ami azonban igen költséges, a kereskedelmet felette megnehezítő, a megváltozott viszonyok között jelenleg már alig keresztülvihető feladat. A múlt esztendőben hozzájárult ehhez még az is, hogy a magyar árpák többnyire ugyan igen szép színtűek, de szemben soványabb, tehát könnyebb, keményebb minőségűek s így nehezebben feltárhatóak voltak. Ez a körülmény nagyon elősegítette, hogy a mindenkor jól kirostált, megfelelő súlyminőségű cseh-morva árpák előnyben részesítettek, mi miatt ezek behozatala lépett előtérbe. A magyar sörápa németországi kivitelének a megváltozott vámviszonyok és ezek által felidézett árképző feltételek között a jövőben való alakulása nagy mérvben a rostálástól van tehát függővé téve; minél rosszabbul rostálunk és minél kevesebbet fogjuk a választórostát használni, annál kevesebb magyar árpát fognak itt vásárolni.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei	1831
Szélesend	1831
Gazdátársadalmi mozgalmak	1832
Munkásügylek. Szocialista mozgalmak	1833
Tartalekosok családtagjainak segítése	1834
A Case-gözeke balesete	1835
A sörárpatermesztés fejlesztése Németországban	1835
Vegyesek	1836
Pozsonyi sörárpavásár. — Magyarország buza-behozatala 1909 július havában. — Saazi komlóhírek. — Pályázat erdőesítési jutalmakra. — Felvétel a földmívelésiskolába. — A hesseni légy irtása. — Tenyészállatdíjazások. — Állatvásárok június hónapban. — Országos állatvásárok. — Kivándorlás és bevándorlás június hónapban	1838
Kereskedelem, tőzsde	1838
Szerkesztői üzenetek	1839

Pozsonyi sörárpavásár. A nyugotmagyarországi gazdasági egyesületek országos jellegű sörárpavásárjának előkészületei teljesen befejeztettek s a termelők bejelentései napról-napra nagy számmal érkeznek. A földmívelési miniszter Rodiczky Jenő akadémiai igazgatót bizta meg képviselével s az árpa- és komlóminták megvizsgálására hivatott szaktanárokat is kirendelte. A kereskedelmi miniszter a külföldi kereskedelmi képviseletek és szaktudósítók útján hathatósan támogatja a rendező egyesületeket törekvéseikben. A vásárrendezéséért mindent megtett a vásár sikere érdekében. A hírlapi és falragasz hirdeteményeken kívül több mint kétezer termelőhöz ment felhívás s több mint huszezer értesítőt küldött a vásárigazgatóság magyar-

országi, ausz metalföldi és és kiviteli cé minden várak Magyarország havában. Ko miniszter elre külföldi s kül amerikai buza be, a m. kir. augusztus havatáról az áru felhivonként felhivonként hozatni s így hivatalos összesan tájékozód statisztikai hiva behozatalunkra közzé s a közz behozatalunk j

Ausztriából Boszniából Oroszorszá Romániából Szerbiából Bulgáriából

A közölt adat hogy a statisztik zölt adatok némi delmi havi közle től, mert a nyilv mennyiségek a fa az érkezés alkalm külkereskedelmi vétel nem az érk akkor történik, a belföldi rendeltet Saazi komlóhí vezet a komlóna mozdították a vir dottabb kertekben volna, ha ezen esetben a saazi t idén a termeszettő sített vidékeknek produkálhat. Miut 14 nap válassz el, les, mindazonalta 100,000 q hozam ból naponta van f ként 64-84 K. 19 csak csekély men még kötés nem tő Pályázat erdő földmívelésügyi m ő-ában körülírt kö homokterületek be sára az országos mat, 10 elsőrendü ismerő jutalmat t

Mindenféle

6

MA

SZÉKELY SZÖVŐGYÁR ÉS HÁZI IPARVÁLLALAT, SEPSISZENTGYÖRGYÖN.

KÖLÖNLEGESSÉG:

Székely kettősdriill lenzsák

legjobb hazai nyersanyagból, tartóssága felülmúlhatatlan, kiválóan alkalmas gazdasági kezelésben.

ELSŐ MAGYAR VITORLAVÁZSON-, LEN- ÉS JUTAÁRUGYÁR, POZSONY.

GYÁRTMÁNYOK:

Mindenféle nyers és vízmentes ponyvák.

Vízmentes köpenyek. Sárak. Munkas és hajdnoktöngök. Nyers- és ruggantozott kendertöngök. Itató- és tűzvédrek stb. stb.

Megrendelési központ:

Klinger Henrik

BUDAPEST, V., SZABADSÁG-TÉR 11.

Minták kívánatra ingyen és bérmentve.

országi, ausztriai, németbirodalmi, svájci, németalföldi és angol sör- és malátagyárosokhoz és kiviteli cégekhez. A vásár előreláthatólag minden várakozást ki fog elégíteni.

Magyarország buzabehozatala 1909. július havában. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy mindaddig, míg a külföldi s különösen a balkáni, esetleg orosz és amerikai buza nagyobb mennyiségekben hozatik be, a m. kir. központi statisztikai hivatal f. é. augusztus havától kezdve hazánk buzabehozataláról az áruvilágmozgások alapján soronkívül félhavonként kimutatásokat állítson össze. A félhavonként összeállított adatok legkésőbb a következő félhónap végén fognak nyilvánosságra hozatni s így az érdeklődő gazdasági körök a hivatalos összeállítások alapján lehetőleg gyorsan tájékozódhatnak buzabehozatalunkról. A statisztikai hivatal az egész július havi buzabehozatalunkra vonatkozó adatokat ma tette közzé s a közzétett eredmények szerint buzabehozatalunk július havában következő volt:

	Összesen	Mennyiség métermázsákban			
		Budapestre	Fiuméba	Sziszekre	Vinkovczára
Ausztriából	358	—	—	—	—
Boszniából	3,289	1,091	155	684	889
Oroszországból	2,957	—	2,957	—	—
Romániából	140,267	140,064	—	—	—
Szerbiából	13,380	13,380	—	—	—
Bulgáriából	18,325	18,325	—	—	—
Együtt	178,574	172,860	3,112	684	889

A közölt adatok kiegészítésül megjegyezzük, hogy a statisztikai hivatal által előzetesen közölt adatok némileg eltérhetnek a külkereskedelmi havi közleményekben közzéteendő adatoktól, mert a nyilvános áruaktákba elhelyezett mennyiségek a fentebb közölt adatoknál már az érkezés alkalmával számbavételnek, ellenben külkereskedelmi közleményeinkben a számbavétel nem az érkezés alkalmával, hanem csak akkor történik, amikor az áru a raktárakból belföldi rendeltetéssel tényleg kiadatik.

Szaai komlóhírek. A legutóbbi időjárás kedvezett a komlónak. Meleg napok és éjszék előmozdították a virágképződést és az előrehaladottabb kertekben a tobozképződést. Kívánatos volna, ha ezen időjárás tartós lenne, amely esetben a saazi termelési vidék egyike lesz az idén a természetből a legnagyobb előnyben részesített vidékeknek és megtehető mennyiséget produkálhat. Miután a szedéstől még körülbelül 14 nap választ el, korai volna a számszerű becslés, mindazonáltal feltehető, hogy körülbelül 100,000 q hozam várható. 1908. évi saazi áruból naponta van forgalom, ára 50 kilogrammonként 64—84 K. 1909. évi korai komlóból eddig csak csekély mennyiség érkezett s abból eddig még kötés nem történt.

Pályázat erdősítési jutalmakra. Darányi földművelésügyi miniszter az erdőtörvény 165. §-ában körülírt kopárok, vízmosások és futóhomokterületek beerdősítésének megjutalmazására az országos erdei alaptól 11 nagy jutalmat, 10 elsőrendű és kilencz másodrendű elismerő jutalmat tűzött ki, melyek elnyerésére

vonatkozó pályázati hirdetményt most teszi közzé a földművelésügyi minisztérium. A jutalmak közül három egyenként 1000 koronás, négy drb egyenként 800 koronás, négy drb 600 koronás, 5 drb 500 koronás, öt pedig 400 koronás elsőrendű jutalom, ezenkívül pedig öt egyenként 300 koronás másodrendű és négy szintén másodrendű 200 koronás elismerő jutalomból áll. Ezen jutalmakért az érdekelt birtokok (bérlok) azon erdősítéseikkel versenyezhetnek, amelyeket kopár, vízmosások, vagy futóhomokterületeken, állami pénzsegélyigénybevétel nélkül, a folyó év tavaszán vagy őszén foganatosítottak. A tavaszi erdősítésekre vonatkozó pályázatok augusztus hó végéig, az év őszén teljesítendő erdősítésekre vonatkozóan pedig legkésőbb december hó 25-ig kell a birtokosnak a közigazgatási erdészeti bizottságnál, vagy a kir. erdőfelügyelőségnek az erdősítést bejelenteni.

Felvétel a földmivesiskolába. A november hó 1-én kezdődő földmivesiskolákban a felvétel

az volt, hogy a hegyvidék tekintélyesebb bortermelői tájékoztassák a gazdákat az idei kedvezőtlen szüreti kilátásokról és egyuttal figyelemztessék a termelőket a meglévő múlt évi jóminőségű borok körültekintő értékesítésére. Az értekezlet elhatározta, hogy tekintettel a múlt évi borok minőségére, a vegyes borok hektoliterjét 40 koronában, a szerémi zöld és rizlingborok hektoliterjét 50 koronában, furmint és esemegeborok hektoliterjét 60—70 koronában javasolja (bordó nélkül) forgalomba hozni.

Tenyészállatdíjazások. A Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete augusztus 22-én Szépliget bácsmgyei, szeptember 12-én Vecseháza krassószörénymgyei és szeptember 26-án Sogon torontálmgyei községekben rendez tenyészállatdíjazásokat. A Bácsbodrogvármgyei Gazdasági Egyesület pedig lódíjazásokat rendez szeptember 5-én Cservenkán, 12-én Garán, október 3-án Apatinban, október 10-én Bácsban; szarvasmarhadíjazásokat szeptember 8-án Temerinben, október 17-én Jánosfalván, október 21-én Kishegyesen; szarvasmarha- és sertésdíjazást szeptember 26-án Dunaesében.

Állatvásárok június hóban. A magyar birodalomban 1909. évi július havában 658 állatvásár tartatott, ebből 120 esett Horvát-Szlavonországra. Összes felhajtás 730,632 szarvasmarha, 235,931 ló, 145,784 juh és 133,928 sertés. Eladott 258,157 szarvasmarha, 66,032 ló, 61,730 juh, 66,080 sertés. Legtöbb szarvasmarhát hajtottak fel Tordára 8359 darabot (eladás 2407 drb), Segesvárra 6072 darabot (eladás 1903 drb), Nagyváradra 5978 darabot (eladás 3023 drb), Beregszászra 5034 darabot (eladás 935 drb). Legtöbb lovat: Kulára 5135 darabot (eladás 321 drb), Nagyváradra 4036 darabot (eladás 1189 drb). Legtöbb juhot: Debreczenbe 12,400 darabot (eladás 2800 drb), Kiskunhalasra 3980 darabot (eladás 642 drb). Legtöbb sertést: Nagyváradra 1276 darabot (eladás 540 drb), Pápára 1238 darabot (eladás 746 drb), Szatmárnémetibe 1213 darabot (eladás 695 drb), Kulára 1210 darabot (eladás 543 drb).

Gőzhajózási hírek. A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága az 1907. évi április 1-től gabona stb. küldeményeknek teljes uszályrakományokban való szállítására érvényes „Kivételes díjszabás” 57. oldalán foglalt „E) Uszályelállítási illeték” fejezet l. c) pontját hatályon kívül helyezte és helyébe következő új pont lép érvénybe; „c) Budapest—Ujpest (Káposztásmgyer) közötti vonalszakaszon a Duna főmedrében uszályonként 24 korona, Budapestről az ujpesti kikötőbe vagy viszont uszályonként 60 korona.”

Országos állatvásárok. Nagyobb jelentőségű országos állatvásárok a közölteken kívül még a következő helyeken tartatnak meg:

Győrben szeptember 4—7-én. A legnagyobb felhajtás remélhető szarvasmarhából. Tavalyi felhajtás és eladás m. t. szarvasmarhából 9740—2154, lóból 12,000—1510, juhból 10,000—7390, sertésből 4500—2100.

Nagyváradon szeptember 10., 11., 13., 14-én. A legnagyobb felhajtás remélhető szarvasmarhából, lóból és sertésből. Tavalyi felhajtás és eladás m. t. szarvasmarhából 4600—2337, lóból 1966—696, juhból 346—185, sertésből 1098—656.

Kivándorlás és bevándorlás június hóban. Folyó évi június haváról most jelent meg az utlevéltisztikai adatgyűjtés eredménye. A kivándorlás az elmúlt évhez képest növekedett. Tényleg ki-

a kérvények beérkezésének sorrendjében történik, tehát mielőbb benyújtandók az illető intézet igazgatóságához. A folyamodóknak igazolni kell, hogy 16. életévüket betöltötték, munkaképes testalkatúak. Melléklendő a kérvényekhez a szülői, vagy gyámi beleegyezés, a keresztlevél, az eddig nyert iskolai bizonyítvány, a himnőoltási bizonyítvány és esetleg a katonakönyv is. Az ingyenes helyesre folyamodók vagy tápdíjsegélyt kérők szegénységi bizonyítványt is tartoznak adni.

A hesszeni légy irtása érdekében a földművelésügyi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben különösen a még augusztusban vagy szeptember első napjaiban eszközzendő csalogató vetések alkalmazására hívja fel a gazdákat. A hesszeni légy szeptemberben rakja le petéit rendszeren a korai vetésekbe, tehát az ilyen csalogatóknak készült táblákba. E táblák a tél beállta előtt jó mélyen alászántandók, hogy a peték ki ne kelhessenek és a légyrajok fel ne szállhassanak. Ajánlatos a csalogató vetések lehengerelése is. A miniszter fölhívja a községi előljárókat, hogy körültekintő módon igyekezzenek a gazdákkal megértetni a védekezés szükségét, a főszojabirákat és a közigazgatási hatóságokat pedig a községi előljáróságok ebbéli ténykedésének ellenőrzésére kötelezi.

Bortermelők értekezlete. Idősb Lónyay Sándor, a Beregvármgyei Gazdasági Egyesület szőlészeti szakosztályának elnöke, a minap értekezletre hívta össze a hegyvidék nagyobb bortermelőit. Az értekezlet összehívásának czélja

Mindenféle gazdasági magot legmagasabb áron vásárlók. Jelenleg különösen:

Őszi borsót

Őszi bükkönnyt

szöszös bükkönnyt

Őszi árpát

MAUTHNER ÖDÖN es. és kir. udv. magkereskedése Budapest, VII., Rottenbiller-u. 33.

vándorolt f. év június havában 5378 (1908. évi június hóban 2084) és pedig 4883 utlevéllel és 495 utlevél nélkül. Ebből 879 esik Horvát-Szlavonországra. Fiumén át 1519 egyén hagyta el a birodalmat. A kivándoroltak közül 1307 egyén, 24³/₁₀₀ volt magyar anyanyelvű. A bevándorlás eredménye június havában 1861 (1151), ebből osztrák honos 714. A román és szerb határforgalomban bejött 96,759. A belépők száma 1557-tel több a kilépőknél.

Parcellázások jutányos és gyors kereszttülvitele. A „Kisbirtokok Országos Földhitelintézete” üzletmüködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e célra szóló kölcsönök adására is. Az intézet rendeltetése kizár minden nyereszkesedést, miért is maga parcellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyolítását s e célra megbízottját a helyszínére kiküldi, aki az összes teendőket ellátásáról a helyi kívánalmaknak megfelelően gondoskodik. Parcellázási célokra az intézet előnyös feltételű kölcsönöket engedélyez, melyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest, V., Géza-utca 2. szám) kívánatra minden felvilágosítást megad. Az intézet működésének előnyei: 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereségreszesedést nem igényel, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, ahogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre egy összegben megkapja a vételárat. 5. Egyetemleges felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegeztetnek. Az intézet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei: 1. A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök márt 300 koronától kezdve adóznak. 3. Az egyik módozatú kölcsön teljes készpénzzel fizetetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

„Köztelek Olcsó Könyvtára.”

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó-vállalata, karöltve a „Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársasággal megindította a „Köztelek Olcsó Könyvtárát”.

A „Köztelek Olcsó Könyvtára” minden füzetét hazánk legkiválóbb szakírói, könnyen érthető, népies modorban írják; a modern gazdálkodási tudomány legújabb vívmányait felölelő, magas színvonalú értékes munka minden egyes füzet.

A vállalat öt évre terjed és 80—100 füzetből fog állani. Egy-egy évfolyamra az előfizetés csupán 5 K.-ba kerül s ezen kis összegért az 1—12. számú füzeteket kapja az illető, bérmentesen megküldve. Az „Olcsó Könyvtár” 5 évfolyamában felöleli az összes mezőgazdasági termelési ágakat, hasznos tanácsokat ad az adóügyekre, a gazdaságban előforduló jogi kérdésekre vonatkozólag, foglalkozik a hitelkérdéssel, a biztosításra, eladásokra vonatkozó összes tudnivalókkal. Olyan általános, mindent felölelő könyvtárt szerez magának az előfizető, amelyből minden, a gazdaságban előforduló kérdésre, a legpontosabb, szakszerű felvilágosítást nyerheti.

Ezideig megjelent füzetek: Az istállótrágya. Irta: Cserhádi Sándor. A szarvasmarha tenyésztése. 29 ábrával. Irta Kovács Béla. A gabonafélék termesztése. 19 ábrával. Irta: Grabner Emil. Baromfitenyésztés. 38 ábrával. Irta: Hrebilay Emil. Adóügyi tanácsadó. Az új adótörvény alapján írta: Hollady Nándor. A jó pinceszagda. Irta: Pettenkoffer Sándor. Legközelebb megjelenik: A takarmányozás alapvonalai. Irta: Cselkó István.

Felhívjuk igen tisztelt olvasóinkat, hogy a lapunkhoz mellékelt előfizetési lap felhasználásával minél előbb fizessenek elő a „Köztelek Olcsó Könyvtára”-ra. A nép vezetőit, a lelkészeket és tanítókat pedig kérjük, támogassák a vállalat nemes törekvéseit avval, hogy a kisebb gazdák körében is ismertessék és előfizetőket gyűjtsenek a „Köztelek Olcsó Könyvtára”-ra.

A mellékelt megrendelési lapot kérjük kivágni és borítékba tétel a „Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársaságnak, Budapest, IX., Üllői-ut 25. beküldeni s egyidejűleg postautalványon az előfizetési díjat, 5 koronát.

Alábbi megrendelésilap kivágva, a „Patria” r.-t.-nak Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám küldendő.

MEGRENDELÉSI LAP.

Alulírott ezennel megrendelem és az egyidejűleg postautalványon beiktatótt 5 korona összeggel előfizetek az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó-vállalata kiadásában megjelenő „Köztelek Olcsó Könyvtára” 1909. évi évfolyamára.

Kérem az eddig megjelent füzeteket postafordultával alantí ezimre megküldeni.

Olvasható aláírás:

Lakóhely:

Utolsó posta:

NYILTÉR.*

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, kősvénynél, csukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Sainye-Lipőcei Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Budófrakpart 8.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté gabonasztyálynak tudósítása a „Köztelek” részére.)

Az időjárás állandóan meleg, száraz jellegű. A cséplési munkálatok javában folynak, vidékenként különböző eredményűvel. A külföldön kedvező időjárás uralkodik, az aratási munkálatok akadálytalanul folytathatók. A meleg idő folytán a gabona beérése elősegített és kedvező befolyással van a minőségre.

Ami az egyes külföldi piacokat illeti, Oroszországból jelentkezett bő kínálat. Németországban a múlt héten lanya volt a hangulat, tegnap azonban nagyobb mérvű emelkedés jutott érvényre, ami kihatással volt a mi piacunkra is. Buzában a minőségek elég jók, rozsban igen bő a kínálat, zabban most kezd az üzlet kifejlődni. Árpában — mely cikk főleg érdekel bennünket ez idő szerint — még nem alakult ki a helyzet.

A minőségek kielégítőek, bár vidékenként különbözők. A szín nem eléggé megfelelő, de azért fordulnak elő szép világosszínű tételek is. A cséplési munkálatok most folynak s rövidesen be is fejeződnek, az eredménytől függ, hogy lesz-e érdeklődés hazai árpánk iránt. Franciaországban szintén szép és jó időjárás uralkodott, a vetési munkálatok befejeződtek a buza jól sikerült.

Nálunk az elmúlt héten lanya irányzat uralkodott, melylyel szemben a folyó hét üzleti forgalma a szilárdulás jegyében indult meg. A gyenge kínálat s az áruhiány folytán lényeges áremelkedés következett be, aminek magyarázatát s okát annak tulajdonítják, hogy Románia, ahonét főleg történt az utóbbi hetek importja, lényegesen emelte árkeretelését. A malmok, melyek a fogyasztás kielégítése végett vásárlásokra vannak kényszerítve, kénytelenek voltak ezen magasabb árakat is engedélyezni. Az egyes gabonafajtákból, azok áráról s az azokban végbement változásokról napjelentésünkben számolunk be.

* E rovatban foglaltakért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Nemzetközi gabonapiacz 1909. aug. 13-tól 1909. aug. 18-ig.

	Kelet	Effektív árak										Határidő	Határidős árak				
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odessa		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicago
Buza	17	29.10	23.10	30.40	31.70	29.50	22.34	20.60	—	21.44	20.45	Szept.	27.76 ³	21.89	25.84	22.04	18.40
	13	28.70 ²	23.10 ²	30.40	31.70	30.68	22.34	20.44	—	21.44	20.45	Okt.	27.59	20.54 ²	25.43	22.14 ²	17.42 ²
Rozs	17	19.70	—	20.50	21.40	21.53	15.26	—	—	—	14.63	Szept.	—	—	21. —	15.74	—
	13	19.65	—	20.70	21.40	22.42	15.26	—	—	—	4.63	Okt.	19.82	—	20.88	15.84 ²	—
Zab	17	15.80	—	20.10	22.60	22.71	—	—	—	—	—	Szept.	—	—	20.60	15.74	—
	13	15.80	—	20.60	22.60	23.30	—	—	—	—	—	Okt.	19.72	—	20.44	15.84 ²	—
Tengeri	17	15.70	14.57	16.60	18.80	18.78	—	14.60	—	12.24	—	Szept.	14.30 ⁴	—	—	—	13.10
	13	15.70	14.57	16.60	18.80	18.88	—	14.20	—	12.24	—	Okt.	14. —	—	—	—	12.68
Árpa	17	5.60	—	20. —	18.80	23.60	—	—	—	—	—	Szept.	—	—	—	—	—
	13	5.60	—	20.30	18.80	23.60	—	—	—	—	—	Okt.	—	—	—	—	—

Jegyzet: *) Red. winter II. 1) Augusztus
2) Szept.—decz.
3) Április
4) Május

Napjelentés 1909.

Készaru buzában az Elkelt 35,000 q szilárd Ross irányzata csendes paritásban. Árpában lanya az állomásokon fizetnek a 13.80—14.00 mányárpát 15.20—15.40 Tengeriben az irány 15.40—15.60 korona B Zab üzletmenete cs koronával fizetik.

Eladott:

Buza Tiszavidéki: 100 mm. 78 k. 29 K. 40 f., 100 mm. 78 k. 29 K. 60 f., 200 mm. 77-5 k. 29 K. 20 f., 100 mm. 76 k. 29 Bácskai: 700 mm. 78 Pestvidéki: 100 mm. k. 28 K. — f., 100 mm. Törökbecsei: 2080 mm. Fejérmegyei: 100 mm. Tolnai: 150 mm. 79 k. Ross: 400 mm. 19 K. kp. p., 500 mm. 19 K. 60 kp. p., 650 mm. 19 K. 60 Arpa: 500 mm. 14 K. 80 f. kp. p. Zab: 100 mm. 15 K. 100 kp., 100 mm. 15 K. 100 kp., 100 mm. 15 K. 60

Határ

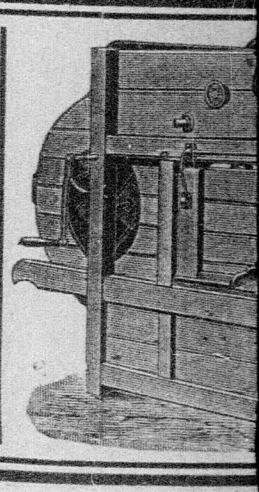
(D)

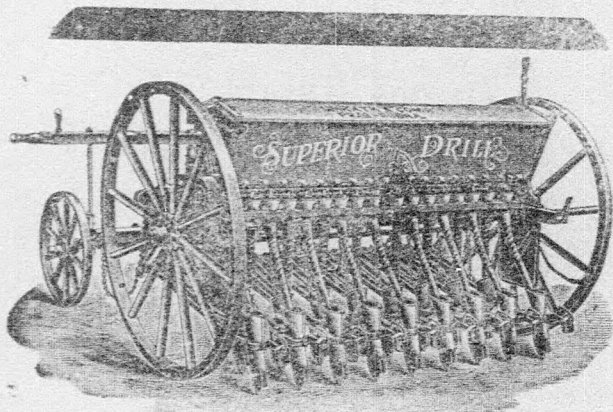
Buza 1909. október 1910. április Rozs 1909. október 1910. április Zab 1909. október Tengeri 1909. augusztus 1910. május

Budapesti takarmányutca. 1909. év augusztus 18-án igazgatóság jelentesa a „Köztelek” részére. Felhozott a szokott szén, 145 szekér muhar, 3 alomsz alma, — szekér tengeriszár, — szekér egy — zabosbúkköny, köles

A forgalom igen élénk. Árak állérekben q-ké 640—90, muhar 600—alomszalma 600—700, tengeriszár zabosbúkköny 700—800, 680—740. köles 800—860. Összes kocsiszár

A szeszüzletben a szilárd és a szeszárak ismét drágábbak mint későbbi szállításra. Elkelt finomított szesz K.-ig, adózatlanul 55.50—57.00 K.-val drágábban. Élesztőszesz adózza nagy azonnali és későbbi szállítás nagyban kötésre. Denaturált szesz hordóval szesz ad termelő állomás termelési időszakban szá

Superior Sorvetőgépek

—!!! Legjobb tolókerékrendszer!!!—

!!! Tessék közelebbi leírást kérni!!!

Finom-, szántás-, csukló- és rétboronák.

Egy- és többvasu ekék.

Háromtagu és egytagu hengerek.

Triórök. Mütrágyaszórók.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Hővezetőeszközök 12 HP.-ig. — Ipari mozdonyok 200 HP.-ig.

Nincs többé bűz!

A Bonodor folyadék a legbiztosabb árnyékszék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. **Elegysúlyu 5 kg. csomag bérmentve 7.50 K.** (Elegendő egy évre.) **1 kg. próbacsomag 2.50 K. csomagolással, szállítás nélkül.** A Bonodor por vizeldék azonnali szagtalanítására kitűnő szer. 5 kilós postacsomag bérmentve 7 K., 1 kilós próbacsomag 2 K. csomagolással, szállítás nélkül. Szétküldés készpénzért vagy utánvétellel. Számos elismerőlevél.

Vezérképviselő: 3324

FODOR FERENCZ
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H.

Szőlőbirtokosok figyelmébe!

Schulhof Adolf nagykanizsai bornyagykereskedő elhalálozása folytán a pincézset egy része felosztatván, körülbelül 2—3000 hektoliternyi, elsőrendű, kiváló minőségű 4—10 esztendő **ászkohordó** 20 hektoliterrel 100 hektoliterig terjedő nagyságban eladásra kerül. Ugyanott **transporthordók** 250—800 literig is jutányosan eladatnak. Érdeklődők a hordókat **Schulhof Adolf cég üzletelelőjében, Nagykanizsán** bármikor megtekinthetik. 3717

Alkalmi vétel.

60 drb teljesen új **2 vasu eke** Schlick-féle gyárimány és **10 drb Bäcker-rendszerű rosta** olcsó árban **eladó.** **Herczeg Arthur** nál, ezelőtt a volt Horvát és Herczeg cég birtoka, **Budapest, VI., Lehel-u. 8.** 3709

Gazdák figyelmébe!!!

Most jelent meg: **A pinczegazdaság melléktermékeinek értékesítése.**

Írta: **Szilárd Gyula**, a gróf Esterházy-féle országvári földművelésiskola tanára.

Tartalma: Pálinka- és cognac-főzés. A törököl és venyige mint takarmány. A borsóprú értékesítése. Borkönyves törökölből és borsóprúból. Kék szőlő festőanyagának kivonása. Szőlőmagolaj-nyerés. Csersavoldat-készítés szőlőmagból. Ecetkészítés.

1 korona 60 fillér előleges bekioldása ellenében bérmentve szállítja a „PÁTRIA” r.-társ. gazd. szakkönyvkaroskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Szunyogh Szabolcs esztári gazdaságában eladó

45 darab fekete kondor tenyészkecsa és 21 darab kan.

Bővebbet **MÓRICZ PÁL** Esztár, u. p. Pocsaj. 3720

CS. ÉS KIR. CSIKÓTELEP IHASZI-MARCAZALTÓN.

313. sz.

Hirdetmény.

A hadigazgatásnál szükségeltetik: **az ihászi csikótelep-nél**, vasúti állomás Ihaszi vagy Marczaltó: **876 métermázsa szuperfoszfát és 200 métermázsa enyvmentes csontliszt**; **az ozorai csikótelepnél**, vasúti állomás Pinczehely vagy Mezókomáromhídvég: **810 métermázsa szuperfoszfát**; **az ódalmandi csikótelepnél**, vasúti állomás Kacsola-Ódalmand: **2300 métermázsa szuperfoszfát**; **a lábodi csikótelepnél**, vasúti állomás Lábod: **1900 métermázsa szuperfoszfát.**

A műtrágya beszállítása f. é. szeptember hó 15-éig eszköz-lendő. Az ár kilogrammonként a szuperfoszfátnak vízben oldható foszforsav és az enyvmentes csontlisztnek összfoszforsav %-a után bérmentesen fenti vasutállomásokra való szállítással teendő. (Zsákok a 75 kg.)

A ár kiszámításánál a bécsi vagy budapesti mezőgazdasági vegykereskedési állomások által megállapított vegykezelési eredmény mérvado. Az ajánlattevő a magyar honi gyártmány eredetűt kezkeskedik. A fizetés 1909. évi február hó 1-én történik; a nyugta-bélyeget a hadigazgatás viseli.

Ajánlatok **f. évi augusztus hó 25-ig délután 6 óráig alulírott csikótelephez** benyújtandók.

A kereskedelmi szokás szerint fogantatosítandó vételeknél irányadó határozmányokra nézve a csikótelepnél elhelyezett szok-ványfüzet áll betekintés végett rendelkezésre; e füzet a katonai élelmezési raktáraknál és ezen csikótelepnél ivenkint 8 fillér ösz-szegért megrendelhető.

Kötelezettség (Impegno): **folyó évi augusztus hó 28-ig.**

Az ajánlatok elfogadása a cs. és kir. közös hadügyminiszte-riumnak van fentartva.

Az ihászi-marczaltói cs. és kir. csikótelepparancsnokság.

3719

Eladó birtok!

Szabolcs vármegyében egy 1000 magyar holdas, kitünően karban tartott, elsőrendű szántóföld, ebből 240 hold I. rendű humusz-dus homok, a többi buza- és dohánytermő alföld, 50 kat. hold dohánycserjével. Helyben vasut-és posta-állomás. Parcellázásra kiválóan alkalmas helyzeténél fogva. Kedvezőtlen bérlet folytán 625,000 kor.-ért eladó. Érte-kezni lehet: **Zoltán Dénes m. kir. honvédszá-zadosnál, Zilah, Szilágy megye.** 3716

Megvételre keresek:

300—400 magyar holdas birtokot, erdős vidéken, csinos urilakkal, közelében bérelhető jó vadászattal.

800—1200 magyar holdas síkfekvésű birtokot, fővárostól vasuton 3 órai körzetben, közel vasúti állomáshoz, 7—8 szobás urilakkal.

1500—2000 magyar holdas birtokot, főleg szántóföld, jó la-kással és elegendő gazdasági épületekkel.

500,000—1 1/2 millió korona értékű birtokot, minél közelebb a fővároshoz, prima föld, jó épületek, csinos urilak.

Röjtöki BAUER ANTAL

Budapest, VIII., Baross-u. 4.

Az országos állatkiállítás pa-vilonjain hasá-nálantban volt

NAGE
Zsák- és

Eladó v

Az ujnépi ura „Petkusi” 23 koronáért, ségeket 32 ko-önköltésen, S-zatu 1—1 1/2 é-telivér we-dóan kiváló m

H

A Bald-nokmegyei kat. hold-belül 800 szeptem-adandó. József pest, IX., 15-ig. Ugye-Az ajánlato-rint dönt. A

FR.
gőzekegya

K
KE
SZ
na
A
beveze
Meg
kez

Az országos
állatkiallítás r-
villanójain hasz-
nálásban volt új

kazal-, gép-, szekér- és repczeponyvák ^{40% eredmény-} ^{nyel kaphatók.}

NAGEL ADOLF, BUDAPEST, V., Arany-János-utca 10.

Zsák- és ponyvakölcsönző-intézet, manilla, kézi kévekötő- és kötélgyártás. TELEFON: 35-92.
Távíratzím: NAGELA.

Eladó vetőmagvak és tenyészállatok.

Az ujnépi uradalom (u. p. Nagykanizsa) őszi vetésre ajánl bőtermő „Petkusi” rozsoi (teljesen acelin atizálva) 100 kgr. onként 23 koronáért, **Diószegi, Sierbán** és **Franczia** buzaféle ségeket 32 koronáért Nagykanizsa vasutállomásra szállítva. Zsákok önköltségen. **Sötétvöröstarka** és **bőrszintarka** erős csontozatu 1-1³/₄ éves **telivér szimmentháli bikák**, ugyszintén **telivér westfáliai tenyészsertések** ugyanott állan-
dóan kiváló minőségben kaphatók. 3698

Hirdetmény.

A Baldácsy prot. alapítvány tulajdonát képező s a szolnokmegyei **Nagykörű községben fekvő 1362 kat. hold kiterjedésű földbirtok**, melyből körülbelül 800 kat. hold szántóföld, a többi tiszai rét, **1910. szeptember 30-tól 12 évre haszonbérbe adandó**. A föltételek és felvilágosítások **Dr. Szabó József ügyvéd, alapítványi ügyvivőtől** (Budapest, IX., Lónyay-utca 9.) kérhetők f. évi szeptember hó 15-ig. Ugyanott adandók be a haszonbérleti ajánlatok is. Az ajánlatok felett az alapítvány igazgatósága tetszése szerint dönt. Az ajánlathoz 3000 korona fánatpénz esatolandó. 3703

Lowassy Ferencz

ujbátori gazdaságában vészen átment elsőrendű válto-
gatott, szőke kondorszörü

mangalicza 1³/₄ éves tenyészkozcák

eladók. Megkeresések fenti címre, Feketebátor pályau-
dvar küldendők. A koczák megtekinthetők az uj-
bátori pusztán. 3705

Boroshordók

kaphatók nagy választékban

ZERKOWITZ ALBERT cégnél

NAGYKANIZSÁN. 3627

FR. DEHNE

Ajánlja 20-as legújabb
versenyen kivüli

gőzekekészleteit

gőzekegyára Halberstadiban. 3707

azonnali szállítás és a legmesszebb menő szavatosság mellett.

Magyarhoni szletvezetéség, hová minden
kérdés intéze rdó

Timár Ede cég

Budapest, V. ker., Lipót-körut 28. szám.

Telefon 46-71. Telefon 46-71.

Kenese Ferencz főtiszt-tisztartó által készített

KENESE-féle EGYSZERÜ GAZDASÁGI SZÁMVITELI NYOMTATVÁNYOKBÓL

nagy raktárt tartunk.

A lehető legegyszerűbb kezelés s egyben a legtökéletesebb nyomtatványrendszer. A legtöbb gazdaságban bevezetve. — Mintaiveket valamint árjegyzéket is készséggel bocsátunk az érdeklődők rendelkezésére.

Megkeresések a „PÁTRIA” irod. váll. és nyomdai r.-t. nyomtatvány-
kezelői osztályához intézendők, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Az OMGE. mezőgazdasági üzemi osztálya

minden tekintetben előmozdítani kívánja a gazdaközönség érdekelt s ezért:

Jelzalogkölcsonókat közvetítünk előnyös feltételek mellett, ha a gazdák e czélből hozzánk fordulnak.

Felülvizsgáltatjuk a be- győgytári vényeket, s megállapítjuk, hogy azok a cse'édítőküldött vény rendelkezései szerint számítattak-e.

Adóügyekben szakvéleményt adunk. A beküldött adókönyvek alapján felülvizsgáltatjuk az adó helyes kivetését és tullezés esetén annak visszatérítését készítközöljük.

Tarifalls kérdésekben díjtalanul szakszertü felvilágosításokat adunk. Felülvizsgáltatjuk a beküldött vasuti és hajófuvarlevélakat s készítközöljük a tullezített fuvardíj visszatérítését.

Gazdaságok állandó felügyeletét adunk. Felülvizsgáltatjuk a beküldött és ezek üzemének ellenőrzését, számvitelek felülvizsgálását és ellenőrzését elvállaljuk illetve arra szakembereket küldünk ki.

Szaktanácsot adunk számviteli kérdésekben.

Üzemterveket, melyek az okszerü gazdálkodás alapját képezik, kidolgoztatunk.

Szakértői tevékenységét peres ügyekben elvállalunk és mindennemü mezőgazdasági értékbecsléseket végeztetünk.

Biztosítási ügyekben tanácsot adunk és mindennemü biztosítási ügylet lebonyolítását elvállaljuk.

Nyilvántartjuk a bejelentő eladó és bárbeadó birtokokat valamint a birtokot venni és bérelni szándékozókat.

Jogi tanácsot is adunk, ha fly természetü ügyekben a gazdák hozzánk fordulnak.

Mindenféle tanácsot, felvilágosítást üzemi osztályunk révén a gazdák a legkiválóbb szaktekinetelyektől kapják.

Nyilvántartásra bejelentetett:

Eladó birtok: 197 m. hold, fővárostól 39 km.-re, 8 h. szőlővel, gazdasági épületekkel és 2 nagy pinczével, 5 szobás urilakkal. 3

200 m. hold sik fekvésű I. o. szántó, fővonal mentén fekvő város határában, megfelelő gazdasági épületekkel. 5

370 m. hold Sáros megyében, melyből 310 hold erdő, ur lalással és 5 hold díszkertetel, köves ut mentén. 4

1000 kat. hold körülí I. o. bacska föld, 15 percnyire a vasutállomástól, a Ferencz-csatornától 8 percnyire, urilak és gyümölcsös. 6

500 m. hold Szatmár megyében, vasutállomástól 2 km.-re, egészen avagy csakis egy körülbetal 500 holdas része, gazdasági épületekkel. 7

1015 kat. hold Torontálban a Tisza és vasut mentén, kényelmes urilakkal. 7

211 m. hold kert talaj, Temesvártól 2 kilométernyire, tejgazdaságra kiválóan alkalmas, 10 szobás urilakkal. A birtokon nagyobb össegű, igen olcsó és előnyös törlesztéses kölcsön van. 10

586 hold Nógrád m.-ben, Vasutállomástól 3 km.-re. Teljes felszereléssel 400,000 korona. 14

384 hold szőlővel való, egyenes felületű, vasut közelében fekvő homokbirtok, melyből 41 hold már szőlővel beültetett, egészen vagy kisebb részletekben is eladó. 14

1000 m. hold Hont megyében. A birtok egy darabban, jó és elegendő épülettel felszerelve, tehermentes, saját kezelés alatt áll. Esetleg bárbeadó. 13

2438 hold, 50 hold termőgyümölcsös Erdélyben, saját kezelés alatt, megfelelő számú kifutó kútból épült épületekkel. 10 szobás kastélyval, szeszgyár és finomító, jó munkásviszonyok. Ára felszerelés nélkül 500,000 K. Amortizációs teher 200,000 K. Esetleg bárbeadó. 16

280 hold Székely megyében, vasutállomástól 7 km. Fele részben szántó, fele részben legelő és kaszáló. Dohánytermelési engedéllyel. Kereskedelmi növények természetű és tehenszetre alkalmas. Kedvező fizetési feltételek. 17

200 hold, vasutállomástól 2 km. Szőlőművelésre különösen alkalmas. 2 holdas parcellákban vagy együtt az egész terület eladó. 18

Emeletes kastély 25 hold földdel a Balaton mellett, szép park. Ára 75,000 K. 1

101 m. hold Pest megyében, ebből 5 hold termőszőlő, 60 hold szántó, 34 hold kaszáló, 2 hold akáczerdő épületekkel. 24

184 hold Pest megyében, vasutállomás mellett, melyből 17 hold prima termőszőlő, 95 hold szántó, 12 hold kaszáló, 53 hold legelő, 6 hold ki nem apadó tó urilakkal, gazdasági épületekkel, kedvező fizetési feltételek mellett. 25

139 m. hold Pest megyében, vasutállomástól 3/4 órányira, ebből 12 hold fiatal szőlő, 2 hold kaszáló, 30 hold szántó, 95 hold feltörhető legelő tanyával együtt 48,000 koronáért. 26

986 m. hold Abony megyében, szükséges gazdasági épületekkel, 10 szobás kastélyval, vasutállomástól 1 km.-re. Előnyös fizetési feltételek. 28

2056 m. hold három különkülön részben: 155 hold 600,000 K., 300 hold legelő és rét 150,000 K. és 194 hold mezővárosi belterülettel, 10 szobás kastélyval, a birtokrészek külön-külön is eladók. 30

1260 m. hold, melyből 400 szántó, 40 rét, a többi vágható erdő. Vasutállomástól 7 km. Kedvező fizetési feltételek. Esetleg bárbe is kivethető. 31

300 m. hold Szatmár megyében, Nagykárolytól 12 km.-re, 45 hold termő szőlővel, teljes felszereléssel. Ára 183,600 K. 32

Nógrád megyében 4700 magyar holdas birtok szeszgyárral és gőzmalommal eladó; a szeszgyár és gőzmalom a helységeggel együtt teljes szerinti 1500-2000 holdnyi területtel is kapható. Ugyszinte az egyes 300-600 holdnyi puszták külön-külön is eladottnak. Előrendű buzatermő földek; előnyös árak. 33

642 m. hold Komárom megyében. Egy tagban, 7 szobás urilakkal. Ára 300,000 K. Amortizációs teher 200,000 K. 34

350 k. hold Nógrád megyében. Gazdasági épületekkel és lakóházzal. Ára 200,000 K.

5000 k. hold, melyből 4000 kihasználható erdő, a többi szántó, kaszáló és legelő. Épületek két majorban, mindegyik va uti állomás, 6 vizimalom, vasolvasztó, mész- és vasbannyák. Minden irányban jó köves utak.

Birtokvétel:

1000 holdig cserébe fővárosi házért, egy tulnyomóan erdőből álló, Hont, Nógrád, Gömör, Heves vagy Borsod megyében fekvő birtok 567

megvételre kerestetik: 800-1000 holdig jó földdel és épületekkel, instrum-czióval. A lakóház falu vagy város közelében legyen. 79

500-1000 m. hold lehetőleg egy tagban, előnyben részesül sik fekvés, vasutállomás közelében. 79

2-300 holdig, közel a fővároshoz, mely tejgazdaságra alkalmas. 23

400-600 hold kastélyval, kerttel, elég és jó gazdasági épülettel. Temes, Torontál, Arad, Csongrád és Krassó megyékben. 80

50-100 hold, lehetőleg a főváros közelében, mely tehenszetre alkalmas. 176.

500 holdon felüli bármely nagyságú. Bács, Torontál, Temes, esetleg más megyékben jó minőségű talajjal. 243

380

Bárbeadó birtok:

1150 m. hold Nógrád megyében, jó gazdasági épületekkel, épülő vasut mentén, október 1-től, esetleg január 1-től 6 vagy 12 évre. 15

562 m. hold sántóföld, melyből 150 h. még ki nem irtott ritka cserjés, vasuti állomástól 5 km.-re. 86

2000 m hold Nógrád megyében, helyben vasuti állomással. 407

Birtokbérlet kerestetik:

180-200 m. h., amely kereskedelmi növények termesztésére alkalmas és rajta tejgazdaság üzemel. 21

1000-1500 m. hold lehetőleg sik fekvésű, előnyben részesül erdőnélküli birtok és síkfekvésű vasutállomás közelében lévő. 21

4-500 hold vasutállomáshoz és városhoz közel, elegendő gazdasági épülettel és 5-6 szobás lakóházzal 12 évi időre. 23

100-120 hold város közelében vagy oly helyen, honnan városhoz jó vasuti összeköttetés van. 825

1000 hold körül Dunántulon, őszl átvele. 1

Csakis közvetlenül a tulajdonosoktól fogad el bejelentéseket az OMGE. üzemosztálya.

Készpénzfizetés mellett

nagyobb szarvas illetve jó nagy vadászattal bíró és **6 millió koronáig érő uradalmat** keresek **örök áron való vételre**. Közvetítők kizárva. Szíves ajánlatok e lap kiadóhatalához „3706” sz. alatt kéretnek. 3706

Sertéseladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöltetnek sovány ugy hizott állapotban

URL REZSŐ

sertésbizoménnyosnál, Budapest, VIII., Népszínház-u. 22. (Polgári serfőzde bérpalota.)

Telefon: 97-05 Interurbán.

Felvilágosítással készséggel szolgál.

Ménes-eladás

Gróf Pejácsovich Márk márienfeldi gazdaságában eladásra kerül, ménes kisebbitése folytán, **félvér anyakancza 8 darab, 2 éves csikó 13 darab, 1 éves csikó 8 darab, idei csikó 3 darab, egy telivér fedező mén**. Megtekinthetők bármikor; vasut, posta **Nasicoza**, Slavonia. Kivánatra vasutállomásra kocsit küldetnek. Felvilágosítást ad **TÖRÖK ELEMÉR urad. intéző**. 3691

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó-vállalata kiadásában a következő nagyfontosságú szakkönyvek

jelentek meg:

	Korona
Campbell — K. Ruffly Pál: Az okszerü talajművelés. Füzve 8.50, vászonkötésben	4.50
Károly Rezső: Mezőgazdasági üzemi viszonyok és eredmények. Füzve 9.—, vászonkötésben	10.—
Praznovszky Agost: Dohánytermelés és kezelése. 2. kiadás. Füzve 2.—, vászonkötésben	3.—
Cselkó István: Szarvasmarhatenyésztés. Füzve 7.—, vászonkötésben	8.—
Grabner Emil: A gazdasági növények nemesítése. Füzve 5.—, kötébe	6.—
Szilárd Gyula: Szőlőművelés és borgazdaság. Vászonkötésben	10.—
Vantsó Gyula dr.: A birtokos és gazdatiszt közötti jogviszony	3.—
— Az új végrehajtási törvény. Kérdés és feleletekben	50
Kovács Imre: A gypju minősítése	3.50
Cselkó István: Takarmányozás. Kellner új elmélete alapján. Vászonkötésben	10.—
Sierbán János és Koerfer István dr.: Tejgazdaság. Kézikönyv gyarkorló gazdák és tejszövetkezetek részére	5.—
— Népszerű kiadás. (Magyar és német nyelven) Egyenkint	2.—
Kovácsy Béla és Monostory Károly: A ló és tenyésztése	12.—
Vászonkötésben	15.—
Rodiczky Jenő dr.: A magyar juhtenyésztés múlt és jelen irányairól. Vászonkötésben	3.—
— A kecske tenyésztése és haszonvétele	1.50
Moinár István: A mezőgazdasági gyümölcsstermelés és értékesítés. Vászonkötésben	5.—
Kardos Árpád: Házi- és udvarkertek berendezése. Vászonkötésben	3.—
Susohka Richárd: Egyszerü gazdasági számvitel. Vászonkötésben	6.—
Cserháti Sándor: Talajismeret	4.—
Páter Béla: A vadon termő gyógynövények. Vászonkötésben	5.—
Tormay Béla: Általános állattenyésztéstan. Vászonkötésben	7.—
Hreblay Emil: A baromfi hizlalása és a hizott baromfi értékesítése	1.50
Wiener Mosko: Az ujlaki uradalom üzleti berendezése	1.—

Megrendelések a könyvkiadó-vállalatot kezelő "PÁTRIA" r.t. gazdasági szakkönyvkereskedésébe, Budapest, IX., Üllői-ut 25., Köztelek Intézendők.

4 szobás

modern lakás budapesti ujonnan épült házban **szövetkezet** mint **zeti házrészt**

eladó. Czím a kiadóhivatalban. 11

Őszi borsó 28 kor
Szt János rozsa 22 "
Őszi árpa 18 "
100 kg.-ként KONCZÁN
gróf TELEKI ARVÉD uradalmában. 3654

LEGYEK

konyhából, kamrából, mérszártszékéből, istállóból, vágóhídról biztosan eltüntetnek, ha a falakat

LEGY-BONODORRAL

meszeljük. Legjobb márkora tavasszal. — Egy kiló elegendő 25 □-méterre, 5 kg. leírással 6 kor. franco utánvétellel. Megrendelhetők

FODOR FERENCZ NÉL Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H. Számos elismerőlevél. 3325

MALOMBERG

ALAPITVAÓTT 1884

BUDAPESTI MALOMÉ PODVINEC

BUDAPEST, VI.

ÁRJEGYZÉN ÉS KIVÁNATRA

Hirdet

A pesti ref. főiskola s a Fejér megyei lveben fekvő 2371 **jedésü, legnagyobb** álló

földb

1910 szeptemberében haszonbérbe adás és felvilágosítások dr. **ügyvéd, vagyonke** pest, IX., Lónya **hetők s f. évi október** dők be a haszonbérbe

4 szobás

modern lakás buda-
pesti ujonnan épült
házban szövetke-
zeti házrész

eladó. Czim a kiadóhiva-
talban. 1172

Őszi borsó 28 kor.,
Szt János rozs 22 "
Őszi árpa 18 "
100 kg.-ként KONCZÁN
gróf TELEKI ARVÉD
uradalmában. 3654

LEGYEK

konyhából, kamrából, mé-
szárszékéből, istállóból, vá-
gólidról biztosan elűzet-
nek, ha a falakat

LEGY-BONODORRAL

meszeljük. Legjobb már
kora tavasszal. — Egy kiló
elegendő 25 □-méterre, 5
kg. leírással 6 kor. franco
utánvétellel. Megrendelhető

FODOR FERENCZNÉL
Budapest, VIII.,
Kisfaludy-utca 40/B.
Számos elismerőlevél. 3325

TELJES MALOMBERENDEZÉSEK

ALAPÍTOTT
= 1884 =

BUDAPESTI MALOMÉPÍTÉSZET ÉS GÉPGYÁR
PODVINECZ ÉS HEISLER
BUDAPEST, VI., VACZI-ÚT 141.
ÁRJEGYZÉK ÉS FELVILÁGOSÍTÁS
KIVÁNTATRA INGYEN.

Hirdetmény.

A pesti ref. főiskola tulajdonát lévő és a Fejér megyei **IVÁNYOS MŰSÉG-
ben fekvő 237 kat. hold kiter-
jedésű, legnagyobb részben szántóból**
álló

földbirtok

1910 szeptember 30-tól 12 évre
haszonbérbe adandó. A föltételek
és felvilágosítások **dr. Szabó József**
ügyvéd, vagyonkezelő úrtól, Buda-
pest, IX., Lónyay-utca 9. kér-
hetők s f. évi október 1-ig ugyanott adan-
dók be a haszonbérleti ajánlatok is. 3704

Vétel

Szénát szalmát nagyobb tété-
lekben megvételre ke-
resek. Szíves ajánlatokat Deutsch
Mór Budapest, VIII., Luther-
utca 1/B címre kérek. 1313

Gőzekegarnitúrát bármí-
lyen álla-
potban megvételre ke-
resünk. Hungaria gépgyár.
Déva. 1348

Használt de jókarban levő gőz-
erővel hajtható
Szénaprést sürögősen keres
használatra esetleg megvételre.
Margitmaszori bérgazdaság. Aján-
latok Tura, Pest megye kéretnek.
1835

Darálásra alkalmas II. oszt.
árpat és egyéb ga-
bonapeműket veszek. Ugyiszintén
vennék kb. 10 vagon zabot és
nagyobb mennyiségű szénát és
szalmát. Szíves ajánlatok Sikossy
Aladár Budapest, Victoria gőz-
malom kéretnek. 1843

Használt (szalma vagy széna
lapos préselő Mavfort
vagy Clayton és Shuttleworth-téle
gyártmány megvételre kerestetik.
Ajánlatokat „M. B. 1702” jellegére
Böckner J. hirdető irodába kéret-
nek. 1842

Bérlet

Keresek Budapest környékén
4-5 szobás, kényel-
mes lakóházat mellékhelyiségek-
kel, kerttel, esetleg szőlővel vagy
20-30 hold földdel haszonbérbe.
Ajánlatok „S. R. 111343” alatt
Schwarz József hirdetőjébe
Andrássy-út 7. kérek. 1830

Keresek Budapest környékén
4-5 szobás, kényel-
mes lakóházat mellékhelyiségekkel,
kerttel, esetleg szőlővel, vagy
20-30 hold földdel haszonbérbe.
Ajánlatot kérek „S. R. 111343”
alatt Schwarz József központi
hirdetőjébe. Budapest, Andrássy-
út 7. 1831

Gazdasági

kenderköteleket, gabonaszákókat, vízhatlan és
nyers ponyvákat, hámsztrángot, lóköntőféket, marba-
kötelet, lóhálókat, hintaágyakat, tornaszereket és
zsinegeket elősmert kiváló minőségben, **leg-
olcsóbb gyári árban**
szállít bármely vasuti állomásig bérmentve

Radó Samu és Társa

kenderfonó-lpartelepe, Nagyvárad. 3682

Most jelent meg új,
változtatott tartalommal a

**MEZŐGAZDÁK
ÜZEMI ÚTMUTATÓJA**

ozimű zsebkönyv 2-ik kiadása.
Ára vászonba kötve 4 kor.
„Patria” r.-t. könyvkereskedése,
Budapest, IX. Köztelek.

**Veszek 40-70 darabból álló, tej-
gazdaságba alkalmas,**

bonyhádi, szimmenthali tehenészetet,

egy istállóból. Czim: Neufeld
Jakab, Bonczhida. 3718

Adóügyi tanácsadó

Az új adótörvények nyomán a magyar
gazdaköznség részére összeállít tta:
Hollady Nándor. Ára 50 fillér. Tartalma:
A földadóról. A házadóról. A tőkekamat-
és járadékadóról. Nyilvános számadásra
kötelezett vállalatok kereseti adójáról.
Az általános kereseti adóról. A jövedelem-
adóról. A közadók kezeléséről. Az adó-
törvények gyak. alkalmazása. Függelékül:
Kataszteri birtokvíkimutatás. — „Patria”
részv.-társaság könyvkereskedése, Buda-
pest, IX., Üllői-út 25. szám. (Köztelek.)

TIP!

LÉGYPAPÍR
istallokban nélkül-
özhetetlen. Egy-
egy légy papíri 1000
legyet fog, mely
nem dobandó el.
Baromfinak ki-
tűnő takarmány. 100 darab 4 korona.
DETSINYI FRIGYES, Budapest, V., Marokkói-u. 2.

A nevezett légy papírt több gazdaságban sikerrel
kipróbáltam és legmelegebben ajánlhatom.
3656 wahl Ferencz jár. állatorvos, Monor.

Ajó pinczegazda

Itta: Pettenkoffer Sándor. 36 ábrával.
Ára 1 korona. Tartalma: Előszó. A szőlő
érése és a szüret. Fehér és vörös borok
készítése és erjesztése. A borok iskolá-
zása. A borok érésének siettetése és azok
különleges kezelése. Beteg és hibás borok
kezelése. Palackozás. Boroshordók keze-
lése. — „Patria” r.-t. könyvkereskedése,
Budapest, IX., Üllői-út 25. sz. (Köztelek.)

Eladó birtok,

nagykútai határban, Pusztá-Egreskátán
212 m. hold föld,
mely áll 195 hold prima szántó, 5 hold
szőlő és gyümölcsös, 12 hold legelő, egy
urítak parkkal, magtár, cselédlakások,
dohánypajták, kutak, vasutólól kőuton 20
perc távolságra fekszik, kötött, fekete
homoktalaj. Bővebb felvilágosítással szol-
gál **Kiss Mór** földbirtokos,
Ujkécskén. 3683

Száritott

czukorrépa-szeletet

kiváló minőségben azonnali vagy későbbi
szállításra ajánlanak

Steiner & Wallez

I. Graben 16. WIEN. 3664

**Gazdasági könyvviteli
nyomtatványokat, levél-
papirokat, borítékokat
raktáron tart és egyéb**

NYOMDAI MUNKÁKAT

jutányosan és csinos ki-
:: :: vitelben készít :: ::

“PÁTRIA”

irod. váll. és nyomdai r.-t.
**BUDAPEST, IX.,
Üllői-út 25. sz. (Köztelek.)**

Árjegyzékkel valamint költségve-
téssel is készséggel szolgálunk.

GÖZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gőzekével

hajlandó vagyok elvállalni; épügy

mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.

Erdeklődők kéretnek, hogy alanti címemhez forduljanak.

WOLFF ERNŐ, gőzszántási vállalkozó
BUDAPEST-KELENFÖLD.

Eredeti Loosdorfi vető magok

a gróf Piatti-féle uradalmi kezelőség vetőmagtenyésztéséből Loosdorf-ban (Bez. Mostelbach) ajánl őszi vetéshez az **Eladási Iroda**

Gebrüder Boschan osász. és kir. udv. szállítók
Wien, I., Bäckerstrasse 9.

Loosdorfi télirózsot a legjobb, eddig Ausztriában termelt télirózs, hozam- minőség, fagy és megdőlés elleni biztosságról illetőleg. Teljesen egyenletes lándzsaszerű kalászfajta, legmagasabb virágzási képességű sűrű zöldmagtartalom, a mag nem hullik ki, tehát nincs magvesztés. Minden versenyen győztes. Alkalmos minden talajnem- és minden fekvéshez.

Loosdorfi vörös szakállasbuza tökéletesen fagymentes buzatenyésztet, melyben a legmagasabb hozamképesség és kiváló minőség egyesítve vannak. Ausztriában és Magyarországon sok helyen kipróbálva és mint legjobban beváltó van elismerve. Jelentékeny ellenálló képességgel bír a megdőlés ellen és amellett koránérő.

Loosdorfi korai buzogány- és Loosdorfi fehér buzogánybuza, nagy hozamképességű fagyálló buzatenyésztet, minden jobb buzaföldre és minden talajfekvésre alkalmas. — Közelebbi a prospektusokban foglaltatik, melyek mintákkal és kalász-típusokkal díjazva küldetnek. 3707

A zágrábi érsekség billédi uradalma elad
az őszi vetéshez, korán érő, 82 kgr. nehéz

bánati vetőmag-buzát

50 kgr.-ként 16 koronáért, loco Billéd. Egy zsák 1 koronával lesz számítva. Ezen buza különösen sikertartalma és aczélessága által van kitüntetve és a magyarországi gőzmalmok igen kedvelik. Az 1900. évi párisi világkiállításon ezen buza ezüst éremmel lett kitüntetve. Minta kívánság szerint ingyen lesz küldve.

A zágrábi érsekség billédi uradalma.

3634

(Utánnomat nem díjaztatik.)

Egygéprendszerü — magánjáró — gőzeke

(Első magyar gazdasági gépgyár r.-t., Budapest gyártmánya)

komplet hétsoros ekével

— mivel egy 20 HP. Fowler garnitúra szereltetett be —
eladó. A gép csak egy üzemben használtatott, kifogástalan állapotban, mint új. Megtekinthető és tudakolható
uradalom Adánd, Somogy megye. 3712

BÉRLLET.

Nógrád megyében, város és állomástól 6 kilométernyire 800 hold **szántó**, 150 hold **rét** és 500 hold **legelő** 8 szobás bérlőhákkal, jó karban levő gazdasági épületekkel bérbeadó október vagy november hó 1-től. Teljes felszerelés átveendő. Czim a kiadóhivatalban. 3701

TEHENÉSZETEINK

SZERVEZÉSE
ÉS VEZETÉSE

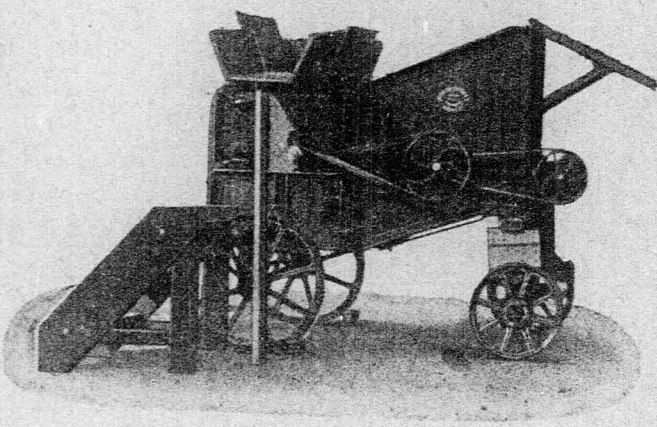
SZASZ FERENCZ gazdasági hézagpótló műve megrendelhető a "Patria" r.-t. könyvkereskedésénél, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek). Ára füzve 5 korona. Vásznonkéntesen 6 korona.

60 db vasmegyei tájfajta fiatal

fejős tehén

tehenészet felosztása folytán **eladásra kerül.** Érdeklődők forduljanak **Reizman Herman gazdaságának központi irodájához, Kisvárdá.** 3714

AZ ÁSVÁNYI-FÉLE SZAB. KUKORICZASZÁRTÉPŐGÉP

Árjegyzék és ismertetés ingyen és bérmentve.

az **egyedüli** szerkezet, mely a tengeriszárat minden részeiben a **legtökéletesebben feltépi** és nem vágja dugószerű darabokra, mint az amerikai rendszerű gépek. Az **egyedüli gép**, melylyel **takarományrépa, répafejek levéllel, egyidejűleg a tengeriszárral** a legtökéletesebben **felaprithatók** és így egyszerre besavanyíthatók. Ezen **kettős művelet semmiféle más géppel nem végezhető**, mint az „Ásványi“-féle **tengeriszártépőgéppel.** 1909. évi tökéletesített kivitelben gyártja a szabadalomtulajdonos

„NICHOLSON“

GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., VÁCZI-UT 17. SZ.

„Patria“ irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

K

AZ ORS

Az Országos Mag

Nem tag

Egész évre 24 koron

Eg

(A hivatalos termés Szent István királyunk passzivitása. Ausztriában.

A földmívelésű becslése — amé helyén foglalkozó családost okozott, is nyújtott. Az általános becsléssel ötott termésbecslés eredményeink töszenvedtek, mert becsökkent, míg rosmillióval és zabvárható terméserefeleségeket egyenkjűk az újabb eredkell jutunk, hszámbavétele méazért nem, meynünk újabb csök mértékben — nem gabonaneműekben végeredményben a legutolsó hivatalmillió métermázsá 75'09 millió métekeresztszámában má az idei szerencsét nyok mellett nagy kellemes meglepburgonya várható tetett mennyiség, ményekhez képes métermázsával, a métermázsával sz amelylyel mennyis alább némileg rekosoknál mutatkozó

A mult hetekben invázió lassanként

A MAGY

ME

SZÖVEG
V. KER.